

Fødevareministeren (Henrik Dam Kristensen): Jeg vil meget gerne henstille til, at man tager det her alvorligt, og at man tænker sig om.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 41:

Forespørgsel til miljø- og energiministeren [om nedbringelse af affaldsmængderne og miljøbelastende stoffer i affaldet m.v.]

Af Anni Svanholt (SF), Helen Beim (S), Bodil Thrane (V), Niels Jørgen Langkilde (KF), Elsebeth Gerner Nielsen (RV), Aage Brusgaard (FP), Bent Hindrup Andersen (EL), Addi Andersen (CD) og Ole Donner (DF).
(Forespørgslen anmeldt 29/1 98).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 42:

Forespørgsel til finansministeren, arbejdsministeren og socialministeren [om at undgå, at gruppen uden for arbejdsmarkedspensions-systemet bliver taberne i fremtidens pensions-system].

Af Villy Søvndal (SF) m.fl.
(Forespørgslen anmeldt 29/1 98).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Forhandling om redegørelse nr. R 10:

Fødevareministerens fødevarepolitiske redegørelse af 13. januar 1998.

(Redegørelsen anmeldt 13/1 98. Redegørelsen givet 13/1 98. Beslutning om forhandling 13/1 98).

Forhandling

Tove Lindbo Larsen (S):

Først et par ord generelt om den længe ventede fødevarepolitiske redegørelse.

Redegørelsen er omfattende, særdeles omfattende, idet den både omfatter fødevarepolitik, nationalt som internationalt, herunder EU-politikken, produktion og distribution af fødevarer, information og kontrol samt den overordnede ernæringspolitik.

Det er Socialdemokratiets opfattelse, at udgangspunktet ved planlægningen både internationalt og nationalt skal være hensynet til forbrugeren. Fødevareministeren har netop i sin redegørelse sat forbrugeren i centrum. Det er efter vores opfattelse heller ikke i strid med hverken producentens eller forarbejdningsindustriens interesser, eller burde ikke være det. Socialdemokratiet har en klar forståelse for den eksport og beskæftigelse, der knytter sig til fødevareproduktionen, og for den nationaløkonomiske betydning for Danmark.

En overordnet fødevarepolitik formuleres efter begreberne fødevarerikkerhed og fødevarer kvalitet. Men hvordan opnår vi dette i forhold til dansk produktion, i forhold til det indre marked med varernes fri transport over landegrænserne, med den øgede import fra landene uden for EU og den tidsmæssigt stadig kortere afstand mellem landene? Hvordan får vi produceret de rene og uforfalskede varer, både de animalske og de vegetabiliske, under hensyntagen til dyrevelfærd og stærkt begrænset brug af sprøjtemidler? Hvordan får vi forarbejdningindustrien til virkelig at forstå, at forbrugerne ikke vil fyldes med tilsætningsstoffer, og at industrien ikke misbruger begrebet teknologisk behov? Hvordan får vi fortalt forbrugeren om produktets ernæringsværdi, om indhold og om kvalitet? Har vi fulgt den grundlæggende ernæringspolitik op, som Folketinget vedtog for år tilbage ved at stemme for Socialdemokratiets beslutningsforslag? Jamen det er det, vi skal tage stilling til under denne redegørelsesdebat,

og den er i øvrigt grundlaget for en kommende fødevarelov.

For at kunne klare nogle af disse meldinger er det nødvendigt at behandle hvert område for sig, således som fødevareministeren har gjort det i sin redegørelse. For at leve op til rene, uforfalskede produkter er det nødvendigt at stille krav både til producenter og til forarbejdningsindustrien. Den stigning og indholdet i øvrigt af sygdomsfremkaldende mikroorganismer i fødevarer skal stoppes. Rene fødevarer betyder salmonellafri kød og æg, ingen listeria, colibakterier osv. Det er min overbevisning, at den begrænsede prisstigning vil forbrugerne acceptere.

Socialdemokratiet lægger stor vægt på arbejdet i Dansk Zoonosecenter, som skal forebygge og i givet fald opklare levnedsmiddelbårne sygdomme hos mennesker. Agtpågivenhed hos de offentlige myndigheder er afgørende vigtig.

Også på dette område er en mærkning af fødevarerne nødvendig. Forbrugerne kræver sikkerhed og oplysning. Både pesticidrester og medicinrester er uacceptable i madvarer, idet disse kan have skadelig virkning på mennesker. Medicin skal bruges til sygdomsbekæmpelse, og anvendelsesreglerne skal nøje overholdes.

Forsigtighedsprincippet skal være grundliggende og ikke tillade pesticider og medicinrester, ligesom vækstfremmende produkter eller midler ikke hører hjemme i rene fødevarer. Et forbud mod vækstfremmere bør gælde både nationalt og internationalt. Nationalt kan vi jo gøre det selv, og hvis vi får en mærkning med oprindelsesland, er der jo en dobbeltgardering.

Der findes nogle mennesker, der skal tages særlige hensyn til, og jeg tænker f.eks. på allergikere, diabetikere, coeliacpatienter og andre, og disse har et særligt behov for fuldstændig indholdsdeklarering, et rimeligt krav, der skal opfyldes.

Hvad angår mærkning generelt, er det for mig umiddelbart indlysende, at en ingrediensliste og en næringsdeklaration er et nødvendigt beslutningsgrundlag for forbrugerne at have for deres varevalg. Ministeren skriver i sin redegørelse, at en begrænsning af E-mærkning, altså en begrænsning af tilsætningsstoffer, er ønskelig, samt kvalitetsmærkning og naturligvis Ø-mærket for økologisk fremstillede produkter. Det er vi enige i.

Men jeg må sige, at hvis man ønsker en fuldstændig deklaration inklusive næringsstofangivelse og behov, er det en illusion at tro, at den

kan gøres kort og klar. Men selvfølgelig kan den gøres bedre og mere ensartet, bygget over samme læst; det vil vi da gerne.

At vi er enige om mærkning af genmodificerede varer kan ikke overraske nogen. Vi ønsker, at forbrugerne skal have mulighed for at sige fra, hvis ikke de vil indtage genmodificerede produkter.

De økologiske varer fortjener en særlig omtanke. Jeg mener, at den tilstedeværende interesse for de økologiske produkter vil stige, og derfor er regeringens politik rigtig med støtte til såvel produktudvikling som til økologisk fødevareproduktion.

Det burde være en selvfølge, at alle offentlige kantiner og institutioner indkøber økologiske varer. På finansloven for 1998 er der afsat penge til at fremme anvendelsen af økologiske produkter i det offentlige system. Stat, amt og kommune skal vise vejen til kvalitetskost.

I disse år øges mængden af anvendelsen af de såkaldte functional foods, funktionelle fødevarer på dansk. Min begejstring er ikke ubetinget. Tværtimod. At tilsætte kalk til morgenjuicen og droppe mælk og mælkeprodukter er ikke hensigtsmæssigt set ud fra et ernærings-synspunkt. Man kommer nemt til at sjuske med den øvrige kost.

Derfor er det vigtigt fortsat at være restriktiv med anprisninger. Giver man for slappe tøjler, er der ingen grænser for fantasien med hensyn til den slags tilsætningsstoffer. Jeg kan godt forestille mig en ny konkurrence om at fylde på i forarbejdningsindustrien. Rene, uforfalskede varer vil få trange kår.

Miljø og etik hører også med til en moderne fødevarepolitik med kvalitet som målsætning. Det drejer sig om arbejdsmiljø for de ca. 360.000 beskæftigede i denne sektor, såvel som det drejer sig om miljøet under dyrenes opvækst og den dertil knyttede etik. Vi forventer, at det udvalg, ministeren har nedsat, fremkommer med nogle gode forslag til forbedringer af dyrevelfærdet. Det er tilfredsstillende for Socialdemokratiet, at fødevareministeren arbejder med dyrevelfærd i såvel Danmark som i EU. Det gælder om at bevare og højne danske kvalitetsprodukter med skyldig hensyntagen til dyrene.

Og så til kontrollen. Der er næppe nogen, der er modstander af levnedsmiddelkontrol. Skal man leve op til fødevarer sikkerhed, er kontrol en del af sikkerheden. Der har i de seneste år været en omfattende debat om dette emne. Der har været indskrænkninger i antallet af enhe-

der, og der har været omlægnings også i forhold til Miljøkontrollen.

Målet for en moderne levnedsmiddelkontrol må være, at den er enkel, at den er enstrengt, at den er effektiv, og at den er troværdig. Enkel betyder, at det offentlige opstiller krav, som virksomhederne skal leve op til ved deres egen kontrol, og det offentlige skal kontrollere, om det nu også bliver fulgt.

Enstrengt betyder, at man i tilfælde af godkendelse, autorisation og certifikatudstedelse kun skal ét sted hen, uanset om det drejer sig om fiskeprodukter, kødprodukter, frugt eller grønt. Effektivitet betyder, at der udøves en hurtighed og en åbenhed i kontrolsystemet, og at der er en forbrugervendt side.

Så må vi diskutere antallet af laboratorier og enheder samt ansvarsfordeling primærkommunerne og amterne og staten imellem. Det drejer sig også om ressourceanvendelse, og det drejer sig om ansvar. Forbrugerkravet er ens, uanset hvor man bor, altså ensartede regler. Man kan sige, at der kan være tale om en kombination af centralisering og udadvendt kommunal virksomhed, amts- eller primærkommunal, som ministeren lidt blødt har skitseret og lagt op til i sin redegørelse.

Til slut et par ord om mit hjertebarn igennem mange år: ernæringspolitikken. Danmark skal have et overordnet organ til at formulere landets ernæringspolitik og til at kunne danne et forum for en videnskabelig ernæringsdebat. Dertil er et statsligt ernæringsråd, der sikrer en bredt funderet videnskabelig basis, nødvendig.

Det private ernæringsråd har gjort et godt stykke arbejde, som de skal have tak for, men opgaven er ændret, og behovet for et uafhængigt organ stiger.

Når det offentlige arbejder for rene, uforfalskede fødevarer, sættes sikkerhed og kvalitet i højsædet. Og så skal der også sættes ind på forskning – det er ganske vist – og selvfølgelig også på oplysning til forbrugerne. Forebyggelse og sundhedsfremme er væsentligt til imødegåelse af sygdommes opståen og medvirkende til en høj grad af livskvalitet. Oplysning må formuleres og leveres derud, hvor folk er, på uddannelsessteder, folkeskoler, arbejdspladser, kantiner og i almindelige hjem. En ny og anderledes form i takt med tiden uden en løftet pegefinger vil fremme modtagelsen af budskabet.

Jeg går ud fra, at dette arbejde vil blive udført i samarbejde med Sundhedsministeriet – vi har netop haft en debat dér om forebyggelse

– og med erhvervsministeren, som også arbejder med formidling af oplysning. Et samarbejde må forventes frem for en overlappning.

Madkultur bliver der ikke meget tid til at omtale i de ti minutter her, men lad mig understrege betydningen af at holde fast i den ædle madkultur karakteriseret af det danske særpræg. Det kan godt trives sammen med den rigtige fordeling af indholdet af protein, fedt og kulhydrater.

Ministerens redegørelse er et godt grundlag for en fremtidig fødevarerlov til afløsning af den eksisterende levnedsmiddellov. Vi vil gerne medvirke til en sådan.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Jeg hører fru Lindbo Larsen sige, at forbrugerne skal kunne fravælge gensplejsede produkter, så jeg vil gerne spørge fru Lindbo Larsen: Ligger der i det, at man skal kunne fravælge kødet fra en gris, der har ædt genmodificeret foder? Og i bekræftende fald, hvis man skal kunne fravælge det som forbruger, hvordan vil fru Tove Lindbo Larsen så sikre det? Det er den ene ting.

Den anden ting er, at fru Tove Lindbo Larsen taler om centralisering af kontrollen. Kan fru Tove Lindbo Larsen give mig nogle eksempler på, hvad det er, der er galt; hvor det er gået galt med den eksisterende miljø- og levnedsmiddelkontrol?

Og kan fru Tove Lindbo Larsen sige mig: Hvad skal der ske de steder, hvor man, hvis fru Tove Lindbo Larsens forslag og holdning går igennem, splitter levnedsmiddelkontrollen fra miljøkontrollen? Det er godt og vel halvdelen af de eksisterende enheder. Hvorfor skal de splittes ad?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne spørge fru Tove Lindbo Larsen, hvad hun vil stille op med det problem, at Socialdemokratiet på den ene side har en politik, der går ud på fuld mærkning af gensplejsede produkter, men at regeringen på den anden side samtidig i EU støtter mærkningsregler, der fritager produkter med bl.a. majsolie, produkter, der indgår i en lang række fødevarer, for mærkning, således at forbrugerne ikke kan se, at der indgår gensplejsede organismer i disse produkter.

Hvad vil Socialdemokratiet gøre for at standse det gennemgribende hykleri, som præger

dansk fødevarerpolitik på dette område, hvor man har nogle fine principper i et stort flot program, som man sender ud til den danske befolkning? Men så sidder ministeren derovre og, havde jeg nær sagt, skjuler sig – det håber jeg ikke han bliver ved med – men så sidder ministeren nede i EU og godkender sådanne mærkningsregler, som ødelægger forbrugernes muligheder for at se, om der er gensplejsede organismer i fødevarerne eller ej.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Jeg vil også gerne spørge den socialdemokratiske ordfører om Socialdemokratiets stilling til den fremtidige levnedsmiddelkontrol. Jeg forstod fru Tove Lindbo Larsen på den måde, at Socialdemokratiet støtter, at den centraliserede levnedsmiddelkontrol skal lægges ind under staten. Hvis det er rigtigt forstået, vil jeg spørge om to ting.

For det første, om det virkelig efter Socialdemokratiets mening kan være rigtigt, at vi skal lave et system, hvor ankeinstansen er den samme myndighed, som har afgjort sagen i første led. For det vil jo blive realiteten, at det er den statslige regionale kontrol, der har truffet en beslutning, og hvis man er utilfreds med den, skal man anke til den statslige myndighed, som har været direkte i spidsen for beslutningen.

Er det virkelig en dansk forvaltningstradition, Socialdemokratiet kan støtte, at man skal klage til den samme myndighed?

Det andet spørgsmål går ud på, om fru Tove Lindbo Larsen, i betragtning af at vi lige har set Fødevarerministeriet være ni måneder om at forholde sig til en ny supersalmonellabakterie, føler, at det virkelig vil tilgodese forbrugerne, at det fremover er Fødevarerministeriet, der er den eneste instans, der kontrollerer danske fødevarer.

(Kort bemærkning).

Tove Lindbo Larsen (S):

Jeg vil godt tage det sidste først, nemlig spørgsmålet om levnedsmiddelkontrollen, om centralisering. Dertil vil jeg gerne sige, at jeg mener ikke, man skal centralisere til fuldkommenhed. Jeg mener, det er vigtigt, at man får givet nogle ensartede regler landet over, for der er jo ikke forskel på, hvilke forbrugerkrav der stilles, hvad enten man bor i Østdanmark eller i Vestdanmark.

Jeg vil da gerne være med til at se på nogle systemer, som gør, at man ikke skal klage til den samme instans, som har udsendt reglerne, og det tror jeg vi kan få lejlighed til at drøfte på et senere tidspunkt. Jeg vil i hvert fald meget gerne være med til at diskutere det spørgsmål.

Så er der spørgsmålet om at splitte miljøkontrollen og levnedsmiddelkontrollen, for at tage emnerne samlet, og der ved jeg, at der er nedsat et udvalg, som skal prøve at diskutere, hvordan vi bedst løser spørgsmålet om miljøkontrollen og levnedsmiddelkontrollen. Vi ønsker ikke at ødelægge et godt system, og der er jo mange steder, det er hensigtsmæssigt, at man har miljøkontrollen og levnedsmiddelkontrollen sammen. Derfor vil jeg se meget hen til, at fødevarerministeren diskuterer dette med miljøministeren, som jo også har en afgørende mening om hele miljøspørgsmålet.

Med henblik på mærkningen vil jeg sige, at det er rigtigt, at jeg siger, det er vigtigt, at man kan fravælge, men til hr. Keld Albrechtsen vil jeg gerne sige, at hr. Albrechtsen jo godt ved, hvordan vilkårene er, når man sidder og arbejder for at løse nogle problemer omkring de genmodificerede produkter. Det har været vores opgave og ministerens opgave at sørge for at få det bedst mulige resultat sat sammen, og det mener jeg at vi har kunnet bakke op om; det har der været et flertal for i Folketinget.

Jeg har ikke mere tid.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Jeg havde et enkelt spørgsmål til fru Tove Lindbo Larsen. Så vidt jeg hørte fru Tove Lindbo Larsens indlæg, sagde hun, at offentlige institutioner skal overgå til økologi.

Jeg må sige, at jeg var enig i mange af de betragtninger, fru Tove Lindbo Larsen havde omkring det økologiske, men jeg har et konkret spørgsmål: Betyder den formulering, ordføreren brugte, at et plejehjem, der har en pose penge – med selvforvaltning altså – ikke selv skal have lov at prioritere deres madindkøb fremover?

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Socialdemokratiet siger, at man ønsker ens regler over hele landet, sådan at man ikke, hvis man f.eks. er en landsdækkende virksomhed, bliver udsat for én type af afgørelser det ene sted i landet og en anden type det andet sted.

Jeg er meget enig i, at det er et helt berettiget og legitimt krav at stille fra virksomhederne.

Sagen er jo bare, at hver gang der har været problemer, hvor sådan nogle virksomheder fik forskellig behandling i forskellige dele af landet, var det, fordi Fødevareministeriet ikke havde sikret, at der eksisterede regler, der var til at administrere rundt omkring lokalt. Det har været gældende omkring opbevaring af hakket kød, det har været gældende for administrationen af reglerne omkring functional foods osv., og det problem kan man jo enkelt løse ved at lave de regler, der er brug for.

Jeg forstod den socialdemokratiske ordfører sådan, at man er åben over for at diskutere, hvor den politiske kontrol med fremtidens levnedsmiddelkontrol skal ligge, og derfor vil jeg gerne spørge: Er det rigtigt, at der er åbenhed med hensyn til at diskutere det i Socialdemokratiet, så vi f.eks. i fuld åbenhed kan diskutere, om den bedste placering er i amterne eller under staten?

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Fru Lindbo Larsen svarede på to af mine spørgsmål; jeg havde et eller to mere. Der var ikke tid, det ved jeg godt, så nu gentager jeg dem, så fru Lindbo Larsen får lejlighed til at svare.

Det ene er helt kontant: Mener fru Tove Lindbo Larsen, at en forbruger skal kunne fravælge kød fra en gris, som har ædt genmodificeret foder? Det vil jeg gerne spørge fru Tove Lindbo Larsen om. Jeg vil gøre opmærksom på, at det er i nærheden af 90 pct. af de produkter, vi indtager, som ikke kan blive mærket, hvis man ikke mærker det på den måde.

Det andet, jeg gerne ville spørge fru Tove Lindbo Larsen om, var nogle eksempler, bare ét eksempel, hvor det er den lokale miljø- og levnedsmiddelkontrol, der er årsagen til, at der er problemer.

Og for at følge det op, hr. Jørn Jespersen sagde: Hvad er der i vejen for, at man udsteder regler i form af bekendtgørelser eller lovgivning for en ensartet vurdering, for analysemetoder og for ensartede regler for oplysninger om navne på virksomheder og andre ting. Det, der er problemet, er jo, at der ikke findes ensartede regelsæt, og det har været et ønske fra de lokale levnedsmiddelkontroller at få det. Og så har man jo løst det.

(Kort bemærkning)K.

Tove Lindbo Larsen (S):

Levnedsmiddelkontrollen kan jeg godt forstå optager mange. Det optager også mig, at vi får den mest effektive levnedsmiddelkontrol. For får vi ikke den mest effektive og troværdige levnedsmiddelkontrol, så har vi ikke en ordentlig fødevarepolitik i Danmark. Derfor vil vi gerne være med til at diskutere, hvordan vi når frem til den bedst mulige form, så vi kan leve op til de hovedkrav, der er om sikkerhed, om troværdighed, om enkelhed, som jeg nævnte det i min ordførertale.

Det er også et spørgsmål, om man kan gøre det via bekendtgørelser, og der må jeg sige, at det kan man da gøre med mange ting, men hvis vi skal lave vores system om, er det jo ikke rimeligt at lave det om via bekendtgørelser; så må vi lave det grundlæggende om. Derfor vil vi gerne være med til at diskutere hele dette spørgsmål.

Med hensyn til, om man skal kunne mærke svinekød med, at der er genmodificeret majs i det, vil jeg sige, at det bliver nok vanskeligt at mærke 100 pct., som hr. Hindrup Andersen ønsker det.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Fru Tove Lindbo Larsen undskyldte regeringen med, at det var jo vanskelige vilkår, ministeren havde nede i EU, og at det ikke rigtig var til at få tingene igennem, og derfor har vi så det problem med, at man ikke ordentligt kan mærke gensplejsede produkter, majs osv.

Men hvad vil fru Tove Lindbo Larsen så gøre ved det problem, at ministeren faktisk har stemt for de forordninger, som gælder på det her område? Han har stemt for det, der kaldes novel foods, altså alle reglerne om de nye mærkelige fødevarer. Han stemmer for mærkningsreglerne for majs og sojaolie, som betyder, at forbrugerne ikke længere har garanti for mærkning af gensplejsede produkter.

Hvad mener fru Tove Lindbo Larsen med, at den danske regering kæmper? Består kampen i, at man bare stemmer for alt det, som de kommer med dernede? Sådan ser det i hvert fald ud for os andre.

Netop nu pågår en diskussion om at godkende en gensplejset tomat, som alle organisationer fraråder ministeren. Alligevel siger ministeren tilsyneladende ja til noget sådant, så man skal ikke altid undskylde sig med, at det bare er alle

de andre, der er onde. Den danske regering kunne, hvis den ville, føre en helt anderledes politik.

Fødevareministeren (Henrik Dam Kristensen): Det var dog en interessant opsang, vi netop her fik fra hr. Keld Albrechtsen. Den var dog interessant.

Hr. Keld Albrechtsen har deltaget i samtlige de Europaudvalgsmøder, hvor vi netop har diskuteret de her ting. Derfor kunne jeg også godt tillade mig at gå ud fra, at hr. Keld Albrechtsen klart kender den danske position på det her område. Den er helt klokkeklar. Et bredt flertal i dette Folketing har oven i købet mindst to gange klart tilkendegivet, at vi ønsker fuld mærkning, når det gælder genmodificerede produkter. Det har været det, vi har arbejdet for i EU. Vi er faktisk kommet langt.

Vi er faktisk kommet meget langt. Hvis hr. Keld Albrechtsen kigger på blandt andet de pressemeddelelser, som Kommissionen har udsendt, hvis hr. Keld Albrechtsen kigger på de punkter, som vi nu debatterer, så er vi meget tæt på at nå det danske ønske. Vi er helt derhenne, hvor man også tager ny teknologi i brug, og kun hvis man overhovedet ikke kan kende nogen forskel på noget, der er genmodificeret, og noget, der ikke er det, frafalder man en mærkning. Vi har klart fået et mandat af et i øvrigt, vil jeg sige, meget bredt flertal i Folketinget til den politik.

Det er klart, at den holdning, som Danmark har stået for, har været med til at bevæge Europa i den rigtige retning på det her område. Det er der faktisk masser af eksempler på. Der har f.eks. været meget diskussion om kontrol.

Nu er vi i den situation, at ved en redegørelsesdebat som den i dag, er det desværre ministeren, som er på til sidst, men jeg glæder mig til at komme tilbage og give nogle præcise meldinger på det område.

Jeg har bemærket mig, at makkerskabet – de to røde køer, eller er det en sortbroget og en rød? – også fortsætter herinde i salen; en ny spændende konstellation i dansk politik, som jeg glæder mig til at tage en lille diskussion med lidt senere på dagen.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Det er da glædeligt, at ministeren følger med i, hvad der sker i det politiske landskab. Vi andre har noteret os, at der ser ud til at være en alli-

ance mellem ministeren og De Konservative om at centralisere levnedsmiddelkontrollen. Det er jo heller ikke unaturligt, at to traditionelt centralistiske partier kan finde sammen på det område, så sådan kan der dannes forskellige konstellationer.

Men jeg vil gerne spørge den socialdemokratiske ordfører, idet jeg takker for det, sådan opfattede jeg det, imødekomende svar, om det betyder – for at vi kan være helt sikre på, hvor vi har hinanden – at Socialdemokratiet gerne vil være med til at diskutere en fremtidig levnedsmiddelkontrol, som ikke nødvendigvis ligger under et statsligt styre, når det drejer sig om det regionale niveau. Er man åben over for den debat i Socialdemokratiet?

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Nu er det jo lidt interessant det, vi står og snakker om her, for det er virkeligheden, og når fru Tove Lindbo Larsen siger, at man nok ikke 100 pct. kan mærke kødet, vil jeg gerne spørge, om kødet fra et hvilket som helst dyr, som har indtaget genmodificeret foder, vil kunne mærkes, og om det er et ønske fra fru Tove Lindbo Larsen.

Hvis det er et ønske fra fru Tove Lindbo Larsen, hvorfor er det så aldrig kommet som et forslag fra Socialdemokratiet, og hvad er egentlig det rimelige i, at man laver et gigantisk postyr for at mærke foderet? For forbrugeren kan jo ikke fravælge det, hvis det ikke er til at se, hvilket dyr der har ædt det foder, og hvorfra kødet kommer. Og den mærkning må man ikke lave på grund af EU, og det må man ikke, fordi man ikke kan spore det som GMO, kan jeg oplyse, og det betyder, at mærkningen intet er værd, fordi hovedparten ikke kan mærkes.

De eneste, der har interesse i, at foderet er mærket »genmodificeret foder«, er økologerne, for så længe de har tilladelse til at indkøbe en vis del konventionelt foder, så kan de fravælge det genmodificerede foder. Der er ingen andre, der har interesser i det. Er det ikke selvmodsiggende?

(Kort bemærkning).

Tove Lindbo Larsen (S):

Jeg vil gerne sige til hr. Hindrup Andersen, at det jo ikke kan undre hr. Hindrup Andersen, at vi er enige med vores minister. Det kan jo ikke undre, at Socialdemokratiet vil have den samme holdning som den socialdemokratiske fødeva-

reminister, som har diskuteret dette spørgsmål også i Europaudvalget.

Til SF's ordfører: Jamen jeg sagde, at vi var interesseret i at diskutere det spørgsmål, men det er da klart, at jeg går jo ikke ind og diskuterer det på nuværende tidspunkt, lige efter at ministeren har sagt, at han vil fremkomme med nogle synspunkter i sin svartale. Så jeg mener, at den diskussion tager vi, når fødevarerministeren har reageret på kontrolspørgsmålene.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Ministeren oplyste, at det kun er i de tilfælde, hvor man ikke kunne se forskel mellem en almindelig fødevarer og en, der indeholder gensplejset majsolie, at der ikke er mærkningspligt. Problemet er bare, at det jo er i en meget omfattende del af fødevarerne, at det problem vil opstå, plus at man samtidig indfører et mærke, der hedder noget i retning af »kan være«, »kan indeholde genmodificerede produkter«, en form for mærkning, der helt ødelægger tilliden til hele mærkningssystemet.

Jeg har netop siddet ved Europaudvalgs møderne og på mine grædende knæ tryglet og bedt ministeren om dog i det mindste at stemme imod sådanne ting. Men ville ministeren det? Nej, ministeren rejser til Brüssel og stemmer for sådanne mærkningsregler. Det kan ministeren da ikke komme uden om. Og ministeren kan da heller ikke bestride, at det er en rigtig fremstilling af det, der er foregået omkring mandatgivningen i Folketingets Europaudvalg, som jeg her har givet.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Fru Tove Lindbo Larsen. Og så regner jeg med, at det derefter er den næste ordfører.

(Kort bemærkning).

Tove Lindbo Larsen (S):

Jeg glemte desværre at komme med et par kommentarer til Venstres ordførers bemærkninger om økologi og kommunernes ret til – jeg var lige ved at sige – selv at bestemme. Vi er selvfølgelig indstillet på det kommunale selvstyre; men der ligger jo et signal i, at man via finansloven siger, at vi er meget optaget af, at økologiske produkter anvendes både i stat og kommune. Det har de, der har stemt for finansloven, også været enige om. Så jeg synes, at vi skal opfatte det som et signal om, at vi gerne ser, at man anvender økologiske produkter,

men at det selvfølgelig er det kommunale selvstyre, der klarer opgaven.

Jens Vibjerg (V):

Venstre og De Konservative fremsatte i efteråret et beslutningsforslag om sikring af sunde levnedsmidler af høj kvalitet. Nu har fødevarerministeren lavet en redegørelse om fødevarer, og jeg kan da ikke skjule, at jeg er glad for, at ministeren på så mange områder er enig med os.

Lad mig indledningsvis sige, at danske levnedsmidler generelt er af meget høj kvalitet, men der har desværre i de seneste år været for mange eksempler på, at levnedsmidler ikke har levet op til forbrugernes forventninger. Det influerer negativt på den enkelte borgers livskvalitet og kan være med til at skabe usikkerhed om kvaliteten af den mad, vi spiser. Det slår også igennem på de offentlige udgifter i form af øgede sundhedsudgifter.

Vi er gennemgående for dårlige til at sammensætte vores kost rent ernæringsmæssigt. Hvis vi fra folkeskolen og videre frem, specielt i de sundhedsfaglige uddannelser, fik en bedre undervisning i ernæringslære og kostforståelse, ville meget af den overvægt, der skyldes forkert kost, kunne reduceres væsentligt med en større livskvalitet til følge samt et fald i sundhedsudgifterne.

Overordnet er vi i Venstre tilfreds med redegørelsen. Der er dog mange ord og ideer, som skal udfyldes, og vi vil vente med spænding på fødevarerministerens udspil til en samlet fødevarerlov. Fødevarernes grundlov har ministeren vist kaldt den. Man kan da også godt spørge sig selv, om ikke de 7 love, 125 bekendtgørelser og ca. 600 cirkulærer, der i dag eksisterer, er for mange. Vi ser frem til en forenkling. Og det kunne jo være skønt, om fødevarerministeren kan være den første minister i denne regering, der kan præstere forenkling.

Generelt er der mange gode målsætninger og hensigtserklæringer i redegørelsen. Vi er i Venstre bl.a. enige med regeringen om tilsætningsstofferne. Tilsætningsstoffer må kun bruges, hvis det er nødvendigt og det ikke går ud over sundheden.

I Venstre kan vi heller ikke blive uenige med ministeren om at lægge vægt på forsigtighedsprincippet, når vi taler om pesticider og pesticidrester. Derfor er det glædeligt at konstatere, at de danske levnedsmidler ligger til et 11-tal. Vi kan endog være meget trygge ved at spise

dansk. Det havde været skønt, om vi kunne sige det samme om de importerede produkter. Alligevel skal vi i Danmark beholde den førertrøje.

Det er samtidig rart at kunne konstatere, at medicinrester også er noget, som man faktisk ikke finder i danske produkter. Sådan skal det også være. Jeg synes godt, at vi ved denne lejlighed må sige, at vi kan være stolte over de danske råvarer.

I Venstre hilser vi også med tilfredshed ministerens holdning til hormoner. Forbudet skal efter Venstres mening fastholdes. EU må her vise sin styrke. Vi kan også være enige med regeringen i en udfasning af antibiotiske vækstfremmere, som vi selv foreslog i efteråret. Det er dog kedeligt, at regeringen ikke lytter til erhvervet og giver cadeau til erhvervets egen ret flotte plan; men den giver selvfølgelig ikke afgifter og dermed penge til hr. Lykketofts kasse.

Endelig kan vi være enig med regeringen i, at kampen for sunde fødevarer ikke skal kæmpes i Danmark alene. De internationale organisationer som Codex Alimentarius og EU skal også inddrages. Allergier og tilsætningsstoffer ligger også Venstre meget på sinde; mange mennesker har problemer, som vi må tage alvorligt. Det er vigtigt, at vi over indflydelse i EU, så vi ikke bare ender med at flytte produktionen ud af landet for derefter at importere de færdige produkter.

Der skal være en saglig begrundelse for at anvende et tilsætningsstof, og vi skal være sikre på, at det kan ske uden sundhedsmæssige betænkeligheder. Jeg har da også forstået ministeren derhen, at det er han enig i. Her er mærkning af vore fødevarer en vigtig forbrugeroplysning. En klar og troværdig mærkning giver os som forbrugere en mulighed for fra- og tilvalg. Mærkning er i dag tit mangelfuld, uforståelig, ja endog indimellem mere vildledende end vejledende. Jeg erkender, at det er et svært område, men jeg synes ikke, at ministerens ambitionsniveau er særlig højt. Vi ser selvfølgelig frem til, at ministerens tiltag kommer til at virke i praksis.

Der er også meget godt at sige om den saglige holdning, der præger redegørelsen på områder som genteknologi og funktionel food, og specielt for den sidste gruppe synes jeg, at det er positivt at se, at regeringens holdning er blødt op. Ministeren afviser ikke længere konsekvent de gavnlige effekter af funktionelle fødevarer.

Vi kan lige så godt erkende, at de funktionelle fødevarer – dvs. levnedsmidler, der er tilsat ingredienser, som forhøjer den sundhedsmæssige kvalitet – bliver et tilbud, der vil være at finde på fremtidens spiseborde. Funktionelle fødevarer kan være med til at højne sundhedsstandarder; man kan f.eks. berige dem ved at tilsætte næringsstoffer, mineraler eller vitaminer.

Det er selvfølgelig klart, at vi bliver nødt til at kræve dokumentation for de gode egenskaber ved funktionelle fødevarer. Produkterne skal have en fysiologisk sundhedsmæssig effekt, og denne effekt skal være videnskabeligt dokumenteret. Det støtter vi i Venstre, og derfor er vi glade for, at ministerens redegørelse er mere imødekommende, end vi tidligere har set. Vi glæder os også til at begynde drøftelserne med ministeren om det her spørgsmål – til gavn for danske forbrugere og producenter.

I forlængelse af diskussionen om de funktionelle fødevarer skal vi også drøfte nærmere, hvordan producenter skal kunne anprise deres produkter. Det vil med andre ord sige, at producenterne må skrive på produkterne, om de har en sundhedsmæssig virkning og i hvilket omfang.

I Sverige har man sammen med Levnedsmiddelstyrelsen, forskere og producenter udviklet et system eller nogle retningslinjer. Det kan f.eks. være en påpegning af, at salt i store mængder øger risikoen for forhøjet blodtryk, og at produktet har et lavt saltindhold. Eller at calcium modvirker knogleskørhed, og at der er et stort indhold af calcium i mejeriprodukter. Det skal vi til at drøfte herhjemme.

I Venstre synes vi, at forbrugerne skal have en tilstrækkelig information om de produkter, de køber, og nu ser det ud til, at ministeren er mere imødekommende, end han tidligere har været. Det er vi som sagt glade for.

Redegørelsen rummer dog på et meget væsentligt punkt tanker, som vi i Venstre bliver nødt til at afvise. Det er ideen om at samle Levnedsmiddelkontrollen i statsligt regi.

Venstre har i går sammen med SF fremsat forslag om at lade Levnedsmiddelkontrollen foregå i amtslig regi. Vi er enige med ministeren i, at den nuværende ordning ikke fungerer godt. De 32 levnedsmiddelkontrollenheder sikrer ikke et ensartet og enkelt kontrolsystem. Nogle af de 32 enheder er små og har meget beskedne personaleresourcer og laboratorie-

faciliteter i forhold til de komplekse opgaver, de skal løse.

Hvis man overlader kontrollen til amterne, kommer man tæt på de ca. 10 kontrolenheder, som er nævnt i rapporten »Mål og midler i fremtidens kontrol med levnedsmidler« fra Akademiet for de Tekniske Videnskaber, 1995. Med færre kontrolenheder vil der ikke blive de store problemer med at sikre den ensartede kontrol, som de landsdækkende virksomheder efterlyser.

I stedet for at centralisere Levnedsmiddelkontrollen foreslår vi at lægge kontrollen ud til amterne. Dermed kan vi nemlig sikre den demokratiske kontrol, og at der er den nødvendige lokale indsigt og kontakt. Langt hovedparten af de 45.000 virksomheder, som er underlagt levnedsmiddelkontrol, er små eller lokale virksomheder. Hvis vi lader amterne klare levnedsmiddelkontrollen, får vi også den fordel, at vi kan holde miljøkontrollen sammen med levnedsmiddelkontrollen i stedet for at dele den. Det betyder mere effektivitet og fagligt stærke laboratorier.

I den forbindelse kunne man også i større grad have lagt op til en egentlig udlicitering af delopgaver fra levnedsmiddelkontrollen til private laboratorier.

Vi kan også være lidt bekymrede over, at det ikke lidt tydeligere bliver pointeret, at Danmark er et eksportland, et lille land, der eksporterer mange fremragende produkter, der kan være grund til at være stolt af. Vi må ikke i debatten om fødevarer glemme, at det er vigtigt at afbalancere det, vi gør, med den internationale udvikling, og vi må være opmærksomme på fødevarernes konkurrenceevne.

Lad mig afslutningsvis sige, at oprettelsen af et fødevareministerium var en god idé. Vi støttede ideen dengang i 1996, og det gør vi fortsat. Det er på tide, at vi får en forenklet lovgivning af de mange hundrede regler. Ministeren har langt hen ad vejen fulgt udspillet fra Venstre og De Konservative.

Der er mange ord i redegørelsen, og der bliver slået mange principper fast. Vi venter nu med spænding på ministerens lovforslag, så vi kan se, hvilke konkrete initiativer han lancerer.

(Kort bemærkning).

Tove Lindbo Larsen (S):

Som jeg lyttede til Venstres indlæg, lød det for mig, som om man nærmest var begejstret for funktionelle fødevarer.

Jeg vil gerne spørge, om det ikke bekymrer Venstre, at man kan blande medicin og mad på den måde. Tag bare et eksempel, og det er ikke, fordi jeg skal hænge specielt juice ud, men når man tilsætter kalk til juice, kunne det måske godt få folk til at tro, hvis de får en hel masse anprisninger, at det faktisk er lige meget med mælkeprodukter som sådan, for de får jo noget ekstra kalk ved at drikke juice om morgenen.

Derfor synes jeg, man skal være meget striks med hensyn til anprisninger. Man skal bekymre sig for, at man ikke får blandet medicin og mad sammen, og det vil jeg gerne spørge om Venstres holdning til.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Jeg kunne egentlig godt tænke mig, at hr. Jens Vibjerg, når han siger, at mærkningen og tingene i forbindelse med gensplejsning skal være i orden, forholdt sig konkret til, om det skal være sådan, at forbrugeren ved køb af kød kan fravælge en produktionsmetode, hvor der på et eller andet led i processen har været brugt modificerede organismer. Jeg er fuldstændig klar over, at hr. Jens Vibjerg er meget vidende på det felt og godt ved, hvad jeg mener. Jeg kunne godt tænke mig at få klar besked om, hvorvidt det er hr. Jens Vibjergs hensigt.

Og så til hr. Jens Vibjergs forslag om en centralisering af levnedsmiddelkontrollen forstået på den måde, at man indskyder et nyt bureaukratisk led mellem kommunerne og staten ved, at amterne skal have kompetencen. Jeg vil gerne spørge hr. Jens Vibjerg, om han kan give mig et eksempel på, at der fra forbrugernes synspunkt har været en uheldig håndtering af et spørgsmål i den lokale levnedsmiddel- og miljøkontrol, som ikke kunne have været løst, hvis der havde været lavet generelle retningslinjer for vurderingskriterier og oplysningspligt.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Til fru Tove Lindbo Larsen vedrørende de funktionelle fødevarer: Vi er også betænkelige forstået på den måde, at de enkelte producenter ikke skal have lov til bare at køre ud, som man bedst vil. Der skal være fuld kontrol med produktet, det skal være dokumenteret, og så skal det være tydeligt mærket, hvilke fordele og ulemper der er ved produktet.

Til hr. Hindrup Andersen kan jeg sige om gensplejsning og mærkning, at vi støtter de fæl-

les EU-regler på området, som vi synes er meget præcise. Vi får her en mærkning, så forbrugeren har mulighed for et fra- eller tilvalg, når produktet indeholder genmodificerede varer.

Med hensyn til levnedsmiddelkontrollen indskyder vi ikke et nyt led. Vi fjerner 32 enheder, der i en række tilfælde er for små, og laver 14 enheder, som er i stand til fagligt og teknologisk at løse morgendagens opgaver.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Jeg vil medgive hr. Jens Vibjerg, at man kan diskutere, om de 4, 5 måske 6 af levnedsmiddelkontrollerne, der ligger på 10-15 mand, er af en passende størrelse, men det diskuterer de jo også selv, og sammenlægning er et kommunalt anliggende. Men jeg vil gerne sige til hr. Jens Vibjerg, at med hans holdning til fødevarerpolitik bliver der brug for mange, mange flere til at kontrollere, mange flere. Når vi skal have så meget kemi ind, at det faktisk er det, vi skal til at dosere, og ikke leve af naturlige fødevarer mere, når vi skal have functional foods ind, så kan vi ansætte ti gange så mange kontrollører, og så bliver de små levnedsmiddelkontroller meget, meget store.

Jeg vil også gerne spørge hr. Jens Vibjerg, for jeg formoder, at han ikke fik tid til at svare, om det ikke er sådan, at de problemer med ensartethed, som der har været megen snak om, kan løses meget enklere med et regelsæt eller en lov eller en bekendtgørelse. Der skal vel også være noget at agere efter for de forskellige amter i forhold til hinanden. De skal vel også have et regelsæt. Hvorfor kan det regelsæt ikke lige så godt gælde de lokale decentrale miljø- og levnedsmiddelkontroller, som har en utrolig god nærhed og kontakt til både forbrugerne og virksomhederne?

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Det var noget af en drejning at give funktionelle fødevarer, vil jeg sige til hr. Bent Hindrup Andersen, at det nu skulle være et spørgsmål om kemi. Det er så langt ude, at jeg ikke vil kommentere det yderligere.

Med hensyn til de fælleskommunale levnedsmiddelkontrollenheder er der jo en meget indirekte kontrol med dem, og det siger sig selv, at ved at samle dem i en enhed under amtet kommer de under en direkte politisk kontrol fra

f.eks. amtets miljø- og teknikudvalg. Derved får vi en direkte politisk kontrol med virksomheden, og det er efter vores opfattelse den rigtige måde at løse det på.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Fru Lene Espersen som ordfører.

Lene Espersen (KF):

Den af regeringen fremlagte fødevareredegørelse fortjener efter Det Konservative Folkepartis mening meget ros med på vejen. Baggrunden for den ros er ikke kun, at vi synes, regeringen har flyttet sig på nogle punkter, men også, at vi ser, at regeringen har imødekomet nogle af de synspunkter, som Det Konservative Folkeparti tidligere har givet udtryk for her i Folketings-salen og senest med beslutningsforslag nr. B 26, som vi har behandlet, og som var et fælles VK-forslag.

Vi er helt overordnet glade for, at man har lyttet til den kritik, som Det Konservative Folkeparti har fremlagt igennem det sidste års tid, både med hensyn til funktionelle fødevarer og til den uensartede kontrolstruktur inden for fødevareresektoren, men allerførst hilser vi de overordnede rammer velkommen, således at reglerne bliver enklere og klarere end i dag.

Både forbrugerne og producenterne har i dag svært ved at gennemskue den særdeles komplicerede lovgivning, som vi har med at gøre inden for fødevarerområdet. Den indbefatter bl.a. over 600 forskellige cirkulærer, og vi så gerne, at regeringens regelforenkling i praksis betød, at de fødevarerproducerende virksomheder fik faste indkøringsperioder uden nye krav om ombygninger, investeringer osv. Naturligvis skal fødevarerproduktionen foregå under betryggende vilkår, men at kræve nye tiltag hver anden uge er ganske enkelt urimeligt set med producenternes og forbrugernes øjne, og vi så derfor gerne, at en regelforenkling også i praksis fik betydning for producenterne.

Vi hilser det også velkommen, at regeringen vil tillæge det internationale perspektiv større vægt først og fremmest ved at arbejde for, at EU også fremover i højere grad fastlægger regelsættet. Jeg synes også, det her er værd at fremhæve, at Amsterdamtraktaten bl.a. traktatfæster forbrugerhensyn og dyrevelfærd. Det er to meget positive ting set ud fra en forbrugersynsvinkel og en producentsynsvinkel, når vi taler om fødevarer, og det er noget, som vi absolut hilser velkommen.

Det Konservative Folkeparti synes også, det er vigtigt, at vi arbejder videre på fødevarerområdet ud over EU-niveau. Her tænker jeg først og fremmest på Codex Alimentarius og WTO, hvor det er vigtigt, at vi laver fælles regler ikke mindst i en verden, der i stigende omfang liberaliseres.

Jeg synes også, det er glædeligt, at De Konservatives og Venstres fælles beslutningsforslag om sunde fødevarer på mange måder genspejles i regeringens afsnit om fødevarer sikkerhed, herunder om pesticidrester, medicinrester, tilsetningsstoffer, hormoner og hensynet til allergikere.

Med hensyn til mærkningskrav er der heller ingen tvivl om, at der er behov for en mere detaljeret information set med forbrugeren, men jeg vil godt advare imod, at vi i Folketinget begynder at springe over, hvor gærdet er lavest, og i stigende omfang benytter positiv og negativ anprisning vedrørende de forskellige produkter. Jeg kan godt se, at man en gang imellem kan have behov for eksempelvis at mærke et produkt: Dette produkt indeholder muligvis genmodificerede organismer, men jeg synes, det begynder at blive lidt betænkeligt, hvis vi i stigende omfang bruger positiv og negativ anprisning.

Det kan forvirre forbrugeren utrolig meget, hvis der ligger nogle produkter i køledisken, som man ikke har fuld sikkerhed om. Det kan nemt medvirke til at skabe forbrugerforvirring frem for forbrugertryghed, og derfor mener Det Konservative Folkeparti, at det, vi i stedet skal, først og fremmest er at arbejde med klare, enkle mærkningsregler. Det er altid at foretrække.

Som jeg indledte med at sige, er Det Konservative Folkeparti meget glad for, at regeringen har foretaget en kovending med hensyn til funktionelle fødevarer. Forudsætningen for, at Danmark kan gå aktivt ind og være med til at fastsætte de nødvendige grænser – og jeg understreger: Der skal være grænser – er jo, at vi har gjort os klart, hvilke typer funktionelle fødevarer vi vil tillade anprisning af i Danmark, og derfor skal vi også selv gå konstruktivt ind i det her.

Jeg vil godt afvise de påstande, der har været fra talerstolen tidligere i dag, om, at funktionelle fødevarer drejer sig om, at der skal puttes kemi ind i fødevarer. Det drejer sig om, at man på fødevarer, som allerede i dag er godkendt og bliver solgt i danske butikker, får lov at sætte en anprisning, et mærke, der fortæller, hvad pro-

duktet indeholder. Når vi taler funktionelle fødevarer, taler vi altså om anprisning af produkter og ikke om, at grænserne for, hvad vi kan godkende og ikke godkende bliver solgt i danske supermarkeder, skal flyttes.

For Det Konservative Folkeparti er det afgørende, at vi fastlægger nogle forbrugeren trygge videnskabelige kriterier, der sikrer, at sundhedsanprisningen nu også fortæller sandheden. Sådan læser jeg også regeringens redegørelse, men jeg vil godt understrege, at jeg som udgangspunkt synes, det først og fremmest er i forbrugernes interesse, at de får den information, som en sundhedsanprisning kan give, en sundhedsanprisning, der vel at mærke er videnskabeligt dokumenteret.

Jeg synes også, det er vigtigt her at få understreget, at for Det Konservative Folkeparti er funktionelle fødevarer et element til forbedring af kostvanerne, men det er et element. Der er ikke tale om, at funktionelle fødevarer totalt skal erstatte en sund, ernæringsmæssigt rigtig kost.

Afsnittet om dyrevelfærd overrasker også positivt, idet regeringen her først og fremmest erkender, at man skal forsøge at forbedre dyrevelfærd på EU-plan. Det Konservative Folkeparti vil også gerne medvirke til at fremme dyrevelfærd på nationalt plan, men vi vil godt advare imod, at man eksempelvis begynder at lovgive uden at kende konsekvenserne fuldt ud. Sådan noget som staldsystemer skal være noget, der attestet grundigt og ordentligt, før man lovgiver om det.

Vi synes også, det er positivt, at regeringen sætter ernæringspolitik og madkultur på dagsordenen. Tankerne om et »Måltidernes Hus«, som Rasmus Bo Bojesen har været fortalende for, synes vi lyder spændende.

Jeg er også tilfreds med, ministeren endelig har imødekommet mine henvendelser om at få ændret kontrolsystemet, så fødevarerkontrollen ensrettes i hele landet. Vi har oplevet mange eksempler på, at kontrollen har fungeret uensartet. Vi har et eksempel fra København, hvor den lokale levnedsmiddelkontrol brugte gabe-stoksmetoder over for restauranterne med det resultat, at enkelte restauranter blev hængt ud i pressen, både i tv-medier og i aviserne, hvormod restauranterne i resten af landet blev fritaget. Det synes jeg er et eksempel på, at vi har behov for ensartede regler, og derfor er vi tilfredse med, at ministeren i hvert fald på det punkt har lyttet til vores kritik.

Det er først og fremmest betryggende for forbrugeren, at man nu laver en ensartet og enstrengt model, der sikrer en systematisk og mere effektiv kontrol, og jeg synes, det her er værd at understrege, at det for Det Konservative Folkeparti ikke kun er et spørgsmål om, at kontrollen bliver ensartet, den skal også være mere effektiv end i dag. Det betyder, at de forskellige kontrolinstanser, der eksisterer i dag, det være sig dyrlæger, plantedirektorat, levnedsmiddelkontrol og fiskerikontrol, skal være bedre til at samarbejde og til at få tingene til at fungere. Det er ikke rimeligt, at forbrugerne i Skagen ikke får den samme sikkerhed som forbrugerne i Slagelse.

Forhåbentlig vil vi nu få bragt tingene i orden. Det Konservative Folkeparti vil i den forbindelse også arbejde for, at den lokale tilknytning ikke svækkes, men styrkes. For mig at se drejer det sig nemlig om, at selv om man lægger kontrollen ind under staten, skal folk jo ikke fysisk flyttes langt væk fra kontrolstederne. Jeg ser faktisk den ensretning og enstrenghed, som vi nu lægger op til, som en styrkelse af det lokale fundament. Det tror jeg kan lade sig gøre, netop fordi man får effektiviseret på de områder, hvor der i dag er tale om dobbeltarbejde.

Jeg tror, at den sammenhængende kontrolstruktur vil være med til at sikre dette. Jeg tror ikke, der er andre ordførere, der har været inde på det, men for os er det også meget vigtigt, at kontrolstrukturen bliver det, som man teknisk kalder horisontal. Det er vigtigt, at vi inden for de forskellige produktgrupper har den samme kontrol. Det er heller ikke tilfældet i dag, så det er også noget af det, som vi synes der skal lægges stor vægt på.

Derfor mener vi alt i alt, at fødevareredegørelsen er et godt udgangspunkt for en kommende fødevarerlovgivning, som vi vil se frem til behandlingen af her i Folketingssalen.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Egentlig var det sådan set meget klar tale fra fru Lene Espersen om, hvad meningen er, når det kommer til stykket, med denne centralisering af fødevarer kontrollen, og det er at få stoppet de kommuner, der går længere med hensyn til at oplyse forbrugerne, end fru Lene Espersen synes er godt. Det er jo pizzariasagen i København, der er baggrunden for, at man vil centra-

lisere udøvelsen og kontrollen med udøvelsen til statsmagten.

Det er underligt for Enhedslisten, som har rigelige erfaringer med forskellige bureaukratiske statsmagter og deres magtfuldkommenhed, at det er De Konservative, der skal fremme sådan nogle forslag her i det danske Folketing. Enhedslisten har så mange dårlige erfaringer med det, at vi faktisk taler for den modsatte idé.

Jeg vil gerne spørge fru Lene Espersen, om det ikke er rigtigt tolket, at det, som bl.a. er fru Lene Espersens ærinde, er, at man skal undgå det, der skete i Københavns Kommune, hvor man offentliggjorde forskellige restauranters hygiejniske forhold.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Jeg synes også, det kunne være interessant at få en lidt grundigere argumentation fra Det Konservative Folkeparti for, hvorfor man synes, det var så dårligt at offentliggøre kontrolresultater fra de københavnske restauranter, når nu sagen var den, at levnedsmiddelkontrollen gang på gang havde påtalt uhygiejniske forhold, lav kvalitet, sundhedsfare i restauranterne og ikke var kommet igennem med forskellige påbud og anvisninger.

Hvorfor er det egentlig så dårligt at bruge et markedsbaseret styringsinstrument, hvor man giver forbrugerne fuld oplysning og mulighed for at vælge og på den måde når nogle målsætninger om fjernelse af sundhedsrisici og om højere hygiejne? Hvorfor er det egentlig forkert ud fra en konservativ tankegang? Det synes jeg er meget interessant.

Og så lige et tillægsspørgsmål. Fru Lene Espersen nævnte, at det, der var målsætningen med at centralisere levnedsmiddelkontrollen, var ensretning. Jeg noterede mig meget tydeligt ordet ensretning. Var det en talefejl, eller var det en befriende åbenhed?

(Kort bemærkning).

Lene Espersen (KF):

Der var i hvert fald ikke tale om nogen talefejl. Jeg vil godt starte med at sige, før jeg går ind på hele offentliggørelsespolitikken, at det jo ikke er noget, som denne fødevareredegørelse tager stilling til, men alligevel har jeg naturligvis et bud på, hvordan jeg mener, at offentliggørelsespolitikken skal være.

Først vil jeg bare sige til hr. Bent Hindrup Andersen, at det ikke drejer sig om at få stoppet

levnedsmiddelkontrollen i nogle kommuner. Det, som jeg forsøgte at sige med mit eksempel, var, at jeg synes, det er forkert, at forbrugerne og virksomhederne oplever en forskellig form for kontrol, alt efter hvor i landet man befinder sig, og i dette tilfælde var det altså Københavns Kommune, som valgte en anderledes praksis end de andre 31 levnedsmiddelkontroller. Det var bare det, jeg forsøgte at sige.

Jeg mener helt generelt om en offentliggørelsespolitik, at det er helt rigtigt at bruge offentliggørelse af kontrolresultater som et middel til at få banket de virksomheder på plads, som gentagne gange ikke efterlever påbud. I de konkrete eksempler fra Københavns Kommune var sagen, at der ikke var tale om, at man offentliggjorde navnene på de få restauranter, der gentagne gange ikke havde efterlevet påbud. Man offentliggjorde navnene på samtlige restauranter, også dem, der havde efterkommet påbudene, og man skulle læse meget grundigt efter og faktisk selv rekvirere rapporten for at finde ud af, hvad det var for en håndfuld restauranter, som det til sidst viste sig ikke havde hygiejnen i orden. Det er såmænd det, jeg mente var en vildledning i forhold til forbrugerne.

Jeg synes, det er meget betryggende, at man har gabestokken som model over for de få virksomheder, det være sig restauranter eller fødevarereproducerende virksomheder, der ikke har orden i tingene, men det er ikke rimeligt, at man hænger en restaurant eller en virksomhed ud, fordi der er en enkelt flise, der hænger galt, eller fordi der er en enkelt ting, der ligger galt ude i et køkken. Det er ganske urimeligt, og en sådan form for offentliggørelsespolitik vil Det Konservative Folkeparti på intet tidspunkt støtte.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Nu synes jeg, fru Lene Espersen bliver en lille smule uklar i besvarelsen. Først får vi at vide, at man sætter restaurationserne i gabestokken, og at det er noget forfærdelig noget, og at det skal vi undgå. Derfor skal man have dette ensrettede system, så man undgår det. Nu siger fru Lene Espersen så, at det skal være de samme regler over hele landet.

Kunne vi ikke få et klart svar på, om det, man ønsker fra Det Konservative Folkepartis side, er, at vi ikke længere skal have en sådan tæt, indgående, forbrugervenlig kontrol med forholdene på restaurationserne som den, vi så i

Københavns Kommune, fordi det generer nogle af de restauratører, der bakker op bag Det Konservative Folkeparti. Det er jo i sin essens, hvad det her går ud på. De har lobbyet hos fru Lene Espersen med betydelig succes, kan man se, og det fører så til denne centralistiske model. Indrøm dog bare, at sådan hænger det sammen. Politik er jo nogle gange mere enkel at forklare, hvis man går ned på det personlige plan og ser, hvem der lobbyer hos hvem.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Hvis jeg lige skal fortsætte lidt i det spor, må jeg sige, at det, som vi ser her i dag, er en sammensmeltning af den socialdemokratiske magtfuldkommenhed med De Konservatives ønske om at stoppe forbrugerinformationen. Det er de to ting, der er smeltet sammen i et fælles forslag om, at vi nu skal have centraliseret levnedsmiddelkontrollen og have styr på dem, der er ureglerlige og giver forbrugerne relevante oplysninger. Det er kernen i det.

Jeg vil i hvert fald gerne spørge fru Lene Espersen den anden vej rundt om det, fru Lene Espersen går efter, er det, som vi i EU-sprog kalder en forordning, og hvor man ikke må vippe med ørerne ud over det. Det er jo det, der er det afgørende, og det er det, man kan styre ved at tage udgangspunkt i den eksisterende levnedsmiddelkontrol og så gennem bekendtgørelser sikre, hvad der minimum skal informeres om. Så kan man også have mulighed for, at de lokale kommunale levnedsmiddel- og miljøkontroller kan gå videre med det, der er deres opgave, nemlig at sikre forbrugernes interesser og være deres kikkerter ind i madvarebutikkerne og se, hvad det er, vi får at æde hver dag.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Nu synes jeg nok, det er en lille smule groft at hænge samtlige landets restauratører ud for at være konservative, og sagen er jo også den, at det ikke er en offentliggørelsesstrategi, der skader restauranterhvervet som sådan. Det er tværtimod god erhvervs politik at give de restauratører, som lever op til lovgivningens krav og serverer mad under hygiejniske forhold, en konkurrencefordel. Det er i virkeligheden en sund erhvervs politik at styrke kvalitetsvirksomhederne og komme efter dem, der ikke lever op til kravene.

Fru Lene Espersen siger, at man hænger virksomhederne ud, hvis der er en enkelt flise, der hænger skævt. Jeg vil anbefale fru Lene Espersen at studere listerne en gang til. Der var tale om, at man blev hængt ud, hvis man havde fordærvede fødevarer, hvis der var groft misligholdt rengøring osv., og jeg har altså svært ved at forstå, at man ikke kan bruge forbrugerinformation som et styringsinstrument til at gøre op med det.

Jeg fik ikke svar på mit spørgsmål, om ordet ensretning af levnedsmiddelkontrollen var en fortalelse eller bare en total åben tilkendegivelse af, hvad Det Konservative Folkeparti ønsker. Det skal jeg efterlyse svar på, og så skal jeg endelig spørge, når fru Lene Espersen får ordet igen, om det her også betyder, at Det Konservative Folkeparti mener, at man skal statsliggøre og ensrette miljøkontrollen.

(Kort bemærkning).

Lene Espersen (KF):

Jeg vil gerne svare hr. Jørn Jespersen endnu en gang. Jeg har nu svaret på det tidligere, men det hørte hr. Jørn Jespersen nok ikke. Jeg mener, at kontrollen af levnedsmidler skal være ens i hele landet, og jeg mener, den skal være ens for forskellige produktgrupper. Det var derfor, jeg før talte om den horisontale vinkel. Så skulle det vist være helt klart.

Så synes jeg, det er meget vigtigt, og jeg tror, det var hr. Bent Hindrup Andersen selv, der brugte argumentationen, at man skal have relevant oplysning. For mig at se er den relevante oplysning set med forbrugerøjne ikke, at man hænger en hel bunke virksomheder eller restauranter ud for småting.

Jeg synes, det er en relevant oplysning, hvis en virksomhed eller en restaurant ved gentagne overtrædelser ikke følger et påbud fra en offentlig kontrolinstans, og her vil jeg også fremover mene, at det er det mest fornuftige at offentliggøre det, det er der ingen tvivl om. Men jeg mener, det er med til at gøre billedet mudret og forvirrende først og fremmest for forbrugerne, hvis man blander det hele sammen i én stor smeltedigel og siger, at om en restaurant er hamrende ligeglad, eller om den retter tingene to timer efter, bliver den hængt ud på samme vilkår i B.T. dagen efter. Det var rent faktisk det, der var tilfældet i sagen fra København.

Jeg vil sige til hr. Jørn Jespersen og også til de to spørgere fra Enhedslisten, at jeg faktisk har

gennemkigget disse rapporter ganske nøje, og jeg vil holde fast i det synspunkt, at det er forkert at hænge de mange ud frem for at koncentrere sig om offentliggørelsesmetoden og gabe-stoksredskabet, som jeg mener er et rigtigt redskab, over for de virkelig store syndere. Jeg mener, man er med til at svække redskabet, hvis man bruger det som en hagsprøjte, og det vil jeg fortsætte med at mene.

Dermed ikke sagt, at Det Konservative Folkeparti ikke synes, at offentliggørelse er et redskab, der er godt at bruge. Det skal bare bruges med varsomhed og over for de virkelige syndere. Det er helt forkert at hænge folk ud for småting, og det vil jeg fortsat mene.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Hr. Jørn Jespersen som ordfører.

Jørn Jespersen (SF):

Når Folketinget i dag for første gang nogen sinde diskuterer en fødevarerpolitisk redegørelse, sker det jo på baggrund af en udvikling hos forbrugerne, hvor der i stigende omfang bliver stillet krav om rene og sunde fødevarer, og hvor der bliver stillet krav om, at de er produceret på en måde, der tager hensyn til miljø og dyrevelfærd.

Det sker også i en situation, hvor vi kan se nogle modsatrettede bevægelser på fødevarerområdet. På den ene side er der hos meget brede dele af befolkningen en stigende mistillid til mange af de fødevarer, der er på markedet. Det gælder i Danmark, og det gælder internationalt. På den anden side kan man konstatere, at kvaliteten eller rettere sagt udbudet af kvalitetsvarer faktisk har været voldsomt stigende i de senere år. Det vil sige, at den stigende interesse hos forbrugerne for bedre fødevarer er begyndt at slå igennem på hylderne rundt omkring i butikkerne. Det er altså denne dobbelte situation, hvor vi i virkeligheden får flere og flere dårlige fødevarer og også et større og større udbud af bedre fødevarer, vi skal forholde os til, når vi diskuterer en samlet fødevarerpolitik.

I SF synes vi, det er meget positivt, at vi har fået en sådan fødevarerreddegørelse, og vi mener i virkeligheden også, at de overskrifter, der er i den, meget godt dækker de problemområder, som vi skal forholde os til. Vi er altså grundlæggende positive over for initiativet, og vi mener også, at man på en del punkter har opridset nogle fornuftige målsætninger, men samtidig synes vi, at der på andre punkter er

tale om for stor uklarhed og mangel på målsætninger, virkemidler, tildeling af ressourcer og deadlines for, hvornår tingene skal være gennemført.

Det er klart nok, at man i et vist omfang kan undskyldte det, når der er tale om en overordnet redegørelse, men jeg skal så bare allerede nu sige, at vi mener, det er meget vigtigt, at regeringen i løbet af meget kort tid retter op på denne mangel og kommer med mere forpligtende målsætninger og virkemidler, ressourcer og deadlines osv.

Med hensyn til kontrollen, som allerede har været en del til debat, er det vores synspunkt, at det er helt afgørende, at vi har to uafhængige niveauer inden for kontrolsystemet. Det er en god dansk forvaltningstradition, at man ikke samler alt på samme niveau og dermed fjerner den reelle ankemulighed. Det er samtidig vores opfattelse, at vi skal finde et sted for den primære kontrol, som på den ene side ikke ligger for tæt på lokale interesser, og som på den anden side heller ikke ligger for tæt på de landsdækkende eksportinteresser, og derfor er vi sammen med Venstre kommet frem til den konklusion, at amterne er det naturlige sted at placere den primære kontrol.

Med hensyn til de enkelte punkter, som ministeren nævner i sin redegørelse, vil jeg godt tage nogle af dem frem til speciel behandling. For det første er der spørgsmålet om tilsætningsstoffer, og her synes jeg, at både Venstres ordfører og De Konservatives ordfører har været alt for venlige ved regeringen.

Man har henvist til sit eget beslutningsforslag, som i virkeligheden var langt mere vidtgående end det, regeringen nu lægger op til på tilsætningsstofområdet. Venstre og De Konservative havde jo det grundlæggende synspunkt – jeg ved ikke, om man har fortrudt det; det håber jeg da ikke – at kun de tilsætningsstoffer, som kunne begrundes ud fra hensynet til forbrugerne, skulle være tilladt, hvad der fik ministeren til med rædsel i stemmen at konstatere, at brun sovs var afskaffet.

Jeg støttede dengang den principielle linje hos Venstre og De Konservative, men i dag kan jeg konstatere, at det, regeringen siger, er det, der har været dansk politik i mangfoldige år, og som har ført til, at vi har alt for mange tilsætningsstoffer. Det er princippet om, at de ikke må være påvist skadelige for forbrugerne, at de ikke må være vildledende, og at der skal være et teknologisk behov. Det er der intet nyt i. Der

er godt nok en målsætning om, at man gerne vil begrænse brugen af tilsætningsstoffer, men der er overhovedet ingen konkrete forslag til, hvordan det skal gøres.

Derfor vil jeg i dag opfordre fødevarerministeren til – det er ærgerligt, når man kommer med et forslag til ministeren og det ikke bliver hørt, for så er der en risiko for, at det heller ikke bliver kommenteret – men jeg vil meget opfordre ministeren til på tilsætningsstofområdet at udarbejde en liste over 100 stoffer, som man ønsker fjernet, på linje med det, som miljøministeren har gjort, når det drejer sig om miljøskadelige stoffer i vores omgivelser. Meningen med sådan en liste skulle være at lave en aktivistisk, offensiv dansk linje, hvor vi udpeger de stoffer, som det enten ud fra en sundhedsmæssig betragtning eller ud fra en vildledningsbetragtning er ønskeligt at få fjernet fra fødevarer i Danmark og i EU.

Den skal vi selvfølgelig fremsætte som forslag i EU, og samtidig skal vi selvstændigt i Danmark tage initiativer. Det kunne være oplysningskampagner, grønne afgifter, frivillige aftaler, indkøbspolitik osv., søge at fjerne stofferne for dermed at vise det gode eksempel, at det kan lade sig gøre, og fremme sagen i EU, så vi gør alle EU's forbrugere den tjeneste at få dem fjernet. Jeg håber, ministeren vil tage positivt imod ideen og komme i gang med at udarbejde listen. Jeg har allerede en skitse til en liste, som ministeren er meget velkommen til at rekvirere, hvis han ønsker at komme godt i gang.

Med hensyn til pesticidrester synes jeg også, at regeringen er for uambitiøs. Man lægger op til, at man her vil følge området nøje, og at det kunne være rart, hvis der ikke var så mange pesticidrester, og så vil man forske lidt. Men målsætningen må da være at sige, at vi ikke vil have rester af sprøjtemidler i vores fødevarer. Det burde da være den indlysende målsætning. Det er klart, at det ikke kan opnås fra den ene dag til den anden. Så må vi udarbejde en handlingsplan for, hvordan den målsætning nås. Det kunne f.eks. være at tage fat på de overtrædelser, vi ser, i stedet for at offentliggøre en rapport en gang om året, hvor man fra myndighedernes side siger, at der ikke er noget problem, fordi det kun er ca. 2 pct. af fødevarerne, der overskrider grænseværdien, og så er der i øvrigt en hel del af dem, vi ikke rigtig offentliggør, fordi de er under halvdelen af grænseværdien. Det er en gammeldags, doktrinær

grænseværditænkning, som trives i ministerens ministerium, og som ministeren må se at få gjort op med.

Med hensyn til vækstfremmere er jeg til gengæld godt tilfreds med regeringens linje. Der er nu tale om, at regeringen arbejder offensivt i EU for, at samtlige antibiotiske vækstfremmere skal forbydes, og vi går foran med at dokumentere forskningsresultater og forbyder på egen hånd de steder, hvor vi mener, vi kan komme igennem med det. Når jeg roser på dette punkt, er det i tillid til, at ministerens forsikringer om, at vi aktivt arbejder for, at alle vækstfremmerne bliver forbudt i EU, stædigt og vedholdende bliver fulgt, og det tror jeg de gør.

På salmonellaområdet under jeg mig stadig væk over, at man kan foreslå, at der nu skal laves en mærkning af nogle varer, som er salmonellafri, og dermed lægger op til, at det i hvert fald i princippet stadig væk er tilladt at markedsføre produkter, som man ved er salmonellainficeret. Det er i strid med gældende lovgivning. Det mener jeg oven i købet ministeren ret åbent har erkendt, og det kan vi ikke have. Ergo bliver vi nødt til at sætte en dato, hvorefter markedsføring af samtlige levnedsmidler, der vides inficeret med salmonella eller andre sygdomsfremkaldende bakterier, er forbudt, medmindre de er varmebehandlet eller på anden måde uskadeliggjort i forhold til forbrugernes sundhed.

Så er der hele gensplejningsområdet. Jeg deler den kritik, som Enhedslisten har rejst af de nuværende mærkningsordninger. Det er klart utilfredsstillende mærkningsordninger, når en lang række produkter, som er fremstillet ud fra gensplejsede planter, ikke bliver mærket. Det er klart utilfredsstillende, når f.eks. kødprodukter, der er produceret ved hjælp af gensplejset foder, ikke bliver mærket.

Jeg deler til gengæld ikke kritikken af ministeren på det pågældende område. Jeg mener, at Danmark har ført en meget aktiv linje for at udvide området af fødevarer, der bliver mærket, når de er gensplejsede. Problemet er jo, at så længe man ikke laver et separeringssystem, hvor de produkter, der er gensplejsede, er mærket helt tilbage fra producenten over forarbejdningen, forhandlingsleddet og frem til forbrugeren, er det umuligt at lave mærkningen i slutproduktet. Derfor burde man følge opfordringen fra Europa-Parlamentet – og SF i øvrigt – til at sikre et separeret system, hvor gensplejsede varer bliver holdt adskilt hele vejen igen-

nem, så vi dermed kan lave en total mærkning af alle produkter, der er fremstillet ved hjælp af gensplejsning. Det har forbrugerne krav på, fordi moderne forbrugere forholder sig til produktionsmetoden og ikke kun til det endelige produkt.

Mærkningsområdet er godt beskrevet i redegørelsen, og så er der functional foods. Jeg står her med et citat fra fødevareministeren, der stammer fra december 1997, hvor ministeren i forbindelse med et direktiv om baby mad siger:

»Vi har den holdning i Danmark, at vi ikke kan købe os til sundhed og velvære ved enkelte produkter. Det handler om den totale kostsammensætning. Man har brug for bl.a. frugt og grønt og andet, så kosten er rigtigt sammensat, og det kan man ikke købe sig aflad for ved at putte det i et bestemt produkt.«

Dette forklarede fødevareministeren i december 1997. Det synes jeg var en god holdning, ministeren på det tidspunkt havde. Derfor undrer det mig, at der kommer så uklare formuleringer i redegørelsen, som i hvert fald af Venstre og De Konservative og af dagbladet Børsen og ledende industrifolk kan blive taget til indtægt for, at der nu bliver åbnet en ladeport for indførelse af sundhedsanprisninger for funktionelle fødevarer. Derfor synes jeg, der er brug for en afklaring allerede i dag af, hvad regeringens linje på det her område egentlig er.

Med hensyn til økologi er der sat mange gode ting i gang bl.a. i samarbejde med SF, men jeg kan ikke undlade et enkelt måske lidt polemisk spørgsmål: Når vi nu så gerne vil have amter og kommuner til at gå i gang, hvad så med, om Fødevareministeriet også selv gik i gang? Det kan være, det er sket uden mit vidende, men hvis det er det, kan jeg jo blive retledt af ministeren i dag, og derfor vil jeg spørge, hvor mange af kantinerne i Fødevareministeriet der er overgået til økologisk drift. Det kunne sætte et godt eksempel og illustrere dynamikken en lille smule.

Jeg har nogle flere ting til redegørelsen, som jeg vil komme tilbage til i anden runde.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg er glad for, at hr. Jørn Jespersen delte den kritik, som vi har fremsat om gensplejsede fødevarer, men hr. Jørn Jespersen kommer så med den bemærkning, at han ikke deler vores kritik af ministerens optræden i EU. Det forstår jeg for så vidt godt at SF ikke gør, af den grund

at SF jo har støttet ministerens mandater og dermed har det fulde medansvar for vedtagelsen af disse utilstrækkelige mærkningsregler. Så ville det også være upassende, hvis SF efterfølgende fremkom med en kritik af ministeren. Det kan jeg godt se. I det hele taget har hr. Jørn Jespersen en utrolig tro på EU's lyksaligheder på det her område.

Men jeg vil godt spørge hr. Jørn Jespersen, når det gælder vækstfremmere, som vi er enige om i SF og Enhedslisten at vi skal have væk, og vi har forbudt f.eks. disse hormonbøffer fra USA, selv om det viste sig at være ulovligt i WTO: Hvorfor vil SF ikke være med til, at vi her og nu indfører et nationalt forbud her i Danmark mod disse vækstfremmere? Det er da det eneste holdbare og moralsk forsvarlige.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Jeg har nogle spørgsmål til det nye samarbejde mellem Dansk Supermarked og Landbrugsraadet og så Socialistisk Folkeparti. Jeg ved godt, at Dansk Supermarked og Landbrugsraadet helle-re ser det kørt helt op på det statslige plan med en statslig kontrol af tingene, men jeg kan ikke forstå hr. Jørn Jespersen. Hvad er egentlig årsagen til, at hr. Jørn Jespersen vil have nedlagt den efter min opfattelse gode mulighed, der er, for at forbinde forbrugerne med en miljø- og levnedsmiddelkontrol lokalt i de 32 enheder? Der er i dag, som jeg nævnte før, en 4-5-6 stykker, der måske er for små. Der er mere flere opgaver, der skal varetages meget mere aggressivt, og derfor bør de vokse efter min opfattelse. Det mener jeg egentlig også burde være hr. Jørn Jespersens. Vi kunne sammen fremsætte et beslutningsforslag her i Folketinget om, hvordan vi minimum skal sørge for, at man bruger de samme regler, som når man vurderer kintal, at der er den samme pligt overalt til at informere offentligheden, og sådan at alle levnedsmiddelkontroller lokalt sammen med miljøkontrollerne lokalt kan gå videre end det grundlag, som vi kan opnå et flertal for her i Folketinget. Så ville vi kunne få en dynamik.

F.eks. ville det være oplagt her i Folketinget at beslutte om oplysningspligten, så man kunne undgå situationen på Bornholm, hvor der er nogen, der ikke offentliggør det, fordi nogle i kommunalbestyrelsen er for tæt knyttet til de virksomheder, hvor de ikke vil have offentliggjort deres ting. Sådan en ting kan man præcisere i et generelt regelsæt. Jeg kan ikke forstå,

hvorfor hr. Jørn Jespersen vil reducere antallet til 10 enheder.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Først til hr. Albrechtsen, som mener, at jeg har en lalleglad holdning og enorm tillid til EU. Næh, jeg har en enorm tillid til den politiske styrke, der kan opbygges for at fremme forbrugerinteresser og miljøinteresser. Og jeg har den grundlæggende holdning, at EU er menneskeskabt og derfor også er til at påvirke af mennesker. Jeg har ikke hr. Keld Albrechtsens sortsyn og pessimisme, med hensyn til hvad der kan ændres.

Noget, der har slået mig med undren gennem efterhånden mange år i Folketinget, er, at man kan have et så ekstremt sortsyn på livet og mulighederne for at få politisk indflydelse og så alligevel bevare et så brændende engagement, som hr. Keld Albrechtsen gør. Det er overraskende. At man i den grad ikke tror på, at man selv kan påvirke noget som helst, og så alligevel stabler sig op her gang på gang med så brændende energi, er imponerende.

Så har jeg derudover den holdning, at der er nogle opgaver, der løses bedst på internationalt niveau. Det er bl.a. opgaver med at regulere det globale marked; det er opgaver med at matche de meget store transnationale selskaber, som for norges vedkommende har en omsætning, der er næsten lige så stor som det danske bruttonationalprodukt. Der tror jeg, man skal vælge mellem på den ene side formel suverænitet, hvor man bare bliver nødt til at følge reglerne, dvs. formel suverænitet og ingen indflydelse, og på den anden side at afgive suverænitet til nogle samarbejdsorganer, hvor man til gengæld har stor indflydelse, når man har argumenterne i orden.

Jeg tror meget mere på en reel medindflydelse i samarbejde med andre om at regulere markedskræfterne. Det ved hr. Keld Albrechtsen også udmærket, men han skal lige have forklaringen gang på gang, og på et eller andet tidspunkt tror jeg den gør indtryk, om ikke andet når verden demonstrerer, at sådan hænger det hele sammen. Se på Norge. De har fulgt Enhedslistens model, står uden for og indfører alle reglerne alligevel uden at have indflydelse på dem.

Så skal jeg sige til hr. Bent Hindrup Andersen, at jeg tror slet ikke, vi reelt er uenige. Jeg er meget enig i, at der skal være en lokal tilknyt-

ning, men det, det handler om, er, hvor det politiske styringsniveau ligger, og det mener jeg skal ligge i amterne, samtidig med at man opretholder regionale kontorer og tæt forbrugerkontakt. Det mener jeg faktisk godt kan forenes.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg er meget glad for, at hr. Jørn Jespersen anerkender mit engagement i sagen. Det kan jeg give ham et løfte om vil forsætte.

Men jeg har et spørgsmål til hr. Jørn Jespersen, for der må vel trods alt selv for dem, der går ind for denne EU-harmonisering, være en grænse, hvor man siger, at disse vækstfremmere f.eks. vil vi ikke have. Her må vi altså påberåbe os en form for national miljøgaranti og sige, at dem vil vi simpelt hen ikke have. Dem må vi have lov til at forbyde, og hvis EU mener, at vi ikke må forbyde dem, så gør vi det alligevel.

Og mit spørgsmål er: Når vi snakker vækstfremmere – antibiotika, medicin i foder – er vi så ikke derhenne, hvor det også er et moralsk problem at tillade, at sådan noget forsætter, og har vi så ikke en forpligtelse til at gå ind med et forbud, ligesom vi har gjort i forhold til hormonbøfferne fra USA, hvor der jo eksisterer et forbud her i Danmark?

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Jeg vil spørge hr. Jørn Jespersen, om det er en skrivefejl i det fælles projekt, som hr. Jørn Jespersen har lavet sammen med hr. Jens Vibjerg fra Venstre, når der står:

»Antallet af enheder i et amtsligt system vil ikke adskille sig væsentligt fra de ca. 10, som er foreslået i forslaget til ny lov. Med så få kontrolenheder vil der ikke blive store problemer med at sikre den ensartede kontrol, som de landsdækkende virksomheder efterlyser.«

De landsdækkende virksomheder er Dansk Supermarked, FDB og andre, som i øvrigt har spændt ben for, at der bliver lavet et fælles regelsæt. Det er det alternativ, jeg gerne vil prøve at få listet hr. Jørn Jespersen med over på, at den ensartethed, som jeg tror hr. Jørn Jespersen og jeg er enige om, er et minimumsgrundlag for information af forbrugere og for faglighed i det arbejde, der bliver lavet. Det kan man jo lave ved et regelsæt her i Folketinget.

Det burde være ministeren, der gjorde det, men nu har ministeren ikke gjort det, og vi kan gøre det igennem et beslutningsforslag. Så sikrer vi et minimum, og vi sikrer også, at alle de lokale enheder kan bevares.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Til hr. Keld Albrechtsen, som siger, at der burde være en national miljøgaranti, som gjorde, at man kunne skride ind. Det er der sådan set i form af sundhedsklausulen i direktivet, og det er jo den, ministeren har benyttet sig af ved de to vækstfremmere, vi hidtil har rejst debat om, hvilket har medført, at de pågældende vækstfremmere nu er blevet forbudt i hele EU. Jeg synes, det er et godt resultat at få den forbudt i hele EU. Bakterier har det med at være knap så nationale som hr. Keld Albrechtsen. De vandrer over landegrænser, og derfor er der ikke så meget ved et forbud. Ikke engang hvis hr. Keld Albrechtsens grænse bliver opretholdt, er jeg sikker på, at det vil være et effektivt værn mod bakterier.

Til hr. Bent Hindrup Andersen. Det er absolut ikke nogen skrivefejl, når SF foreslår 10 enheder. Vi mener, at vi kunne opnå den bedste kompetence, den bedste laboratoriefacilitet ved at have 10 enheder. Men det er 10 organisatoriske enheder, og det er altså ikke i modstrid med, at man har en decentral struktur, hvor disse enheder har filialer rundt omkring i byerne. Og dér er vi meget åbne over for at diskutere, hvordan den struktur skal være, så man sikrer nærhed i forhold til forbrugerne.

Jeg er endvidere enig med hr. Hindrup Andersen i, at der på nogle områder er brug for et bedre regelsæt, sådan at man får den ensartede kontrol, som nogle virksomheder har efterlyst. Det vil jeg meget gerne være med til at diskutere i Folketinget.

Endelig skal jeg sige, at jeg synes da, det er helt legitimt, at landsdækkende virksomheder har nogle ønsker om at få en effektiv kontrol, som de også kan leve med. Jeg forstår slet ikke, at det skulle være useriøst eller illegitimt at være en landsdækkende virksomhed. Men det er altså noget med, at hvis man har en aktionsradius ud over 5, 10, 15 km, så er man lige pludselig ulovlig i Enhedslistens univers.

Vibeke Peschardt (RV):

Det er som sædvanlig interessant at høre SF og Enhedslisten slås om EU. Det er jo en tilbage-

vendende, næsten daglig begivenhed her i salen.

Med hensyn til fødevareredegørelsen mener vi i Det Radikale Venstre, at det helhedssyn omkring forbrugerinteresser, der kommer til udtryk i redegørelsen, er rigtigt. Redegørelsen lægger op til et produktionssystem, der bliver betragtet som et hele, og forbrugeren bliver sat i centrum. Det gamle udtryk »fra jord til bord« er stadig væk godt i denne her sammenhæng. Det var den samme tanke, der lå i, at Landbrugsmi-
nisteriet for et år siden blev omdøbt til Fødeva-
reministeriet, og der lægges med redegørelsen op til, at vi samtidig får en lovmæssig udfyl-
ning, der følger op på de ting.

Alligevel synes vi, der er mange løse ender, der skal føres sammen, før fødevareredegørel-
sens målsætninger om, at alt kommer til at spil-
le sammen, går op i en højere enhed, for rede-
gørelsen handler også om noget andet. Den
handler om producenterne, om kontrollen med
dem, om eksporten, om globale handelsforhold
og bindinger, om beskæftigelse i fødevarerindu-
strien og primærerhvervet og ikke mindst om
de eksportindtægter fra fødevarerindustrien, der
spiller en meget betydelig rolle for betalings-
balanceoverskuddet.

Sammenhængen mellem mål og midler i
fødevarerpolitikken er derfor ikke så enkel, som
det ved første øjekast ser ud til. I det at skaffe
forbrugerne sunde og gode fødevarer, samtidig
med at erhvervets interesser, beskæftigelsen og
handelsbalancen bliver tilgodeset, ligger der
nogle indbyrdes modsætningsfyldte forhold,
som vi mener bør løses ved nogle langsigtede
strategier. Jeg vil derfor på mit partis vegne
gøre rede for de principper og ønsker, vi har til
den fremtidige fødevarerpolitik, som er rede-
gørelsens egentlige ærinde.

Vi ønsker at understøtte og medvirke til
fremstilling af fødevarer af ubestridelig kvalitet
under bæredygtige miljømæssige og dyrevelfæ-
rdsmæssige produktionsbetingelser, idet vi
mener, at rene fødevarer og fødevarerikkerhe-
den starter hos primærproducenterne. Det er
vores opfattelse, at sådanne produktionsformer
vil fremme erhvervenes rentabilitet og konkur-
renceevne. Det skal jeg uddybe senere. Samti-
dig mener vi, at det vil have en gavnlig effekt
på forbrugersikkerheden. Når udgangspunktet
er forbrugerne, og det er det jo her, er det i høj
grad fødevarerikkerheden, der skal sættes lys
på. Derfor kommer vi ikke uden om, at visse af
de produktionsformer, vi i dag kender i det

industrialiserede landbrug, antagelig kan have
sygdomsfremkaldende effekter på dyrene. Der-
for lægges der i redegørelsen også op til en
stramning af dyrevelfærdskravene, ikke blot
hvad angår svineproduktionen, men også fjer-
kræproduktionen er i søgelyset.

Man kan ikke sige, at salmonellahandlings-
planen har været nogen ubetinget succes, uan-
set hvor mange penge der er stoppet i den, og
vi er derfor meget tilfredse med, at der lægges
op til en mærkningsordning, der direkte kan
fortælle forbrugerne, at her er der kyllinger eller
æg, der kommer fra garanteret salmonellafr
besætninger.

Fødevarerikkerhed for os er også et nej til
antibiotiske vækstfremmere. Så enkelt er det.
Det er og bliver et dansk initiativ – og vi synes,
det er flot – der har fået EU til at forbyde to
vækstfremmere, Avoparcin og den, som jeg
ikke kan huske hvad hedder, og på den led
synes vi, det er godt at understrege, at et lille
land kan have indflydelse i det store forum dér.

Vi vil også gerne fremføre, at vi har arbejdet
aktivt for at få indført den afgift på vækstfrem-
mere, som nu også bliver til noget. Det har vi
ikke fået nogen tak for i erhvervet. De mener,
det er uretfærdigt. Vi mener, det er helt rigtigt,
hvis det er forbrugeren, der skal i centrum her.

Det er klart, at ingen i EU kan gå ind for hor-
monbøffer, selv om man strides på livet løs
med USA om det her. På samme måde har vi
det med tilsætningsstoffer. Er de tilsat fødeva-
rerne af hensyn til producenterne eller af hen-
syn til forbrugerne? Svaret er antagelig, at der
er en række tilsætningsstoffer, der er tilsat alene
for at gøre varerne indbydende og lækre at se
på, tage op og købe. Der er tænkt mindre på,
hvad tilsætningsstofferne gør ved de menne-
sker, der bagefter spiser produkterne. Lidt
polemisk kunne man spørge: Hvorfor er det
ikke et fødevarerpolitisk mål i sig selv at højne
fødevarerikkerheden i stedet for at beskytte pro-
ducenterne ret til at producere af ringe kvali-
tet? Jeg tænker f.eks. her på billige pølser i pla-
stictarme med højt usundt fedtindhold og kun-
stige tilsætningsstoffer. De kan købes billigt,
men de er heller ikke mere værd.

Kun på få udvalgte områder fastholder man
en tæt lovmæssig fødevareregulering, mens den
allerstørste del af fødevarerproduktionen er
overladt til markedet, dvs. producenterne. Der-
for er det også så vigtigt, at mærkningsordnin-
gerne i fremtiden vil udvikle sig sådan, at for-

brugerne ikke lades i stikken med underlige betegnelser, som de ikke forstår betydningen af.

Redegørelsen beskriver på udmærket vis, at man godt ved, hvad kvalitet er. For eksempel ved man udmærket, at økologisk produktion har fordelagtige virkninger på både miljø, fødevarer og dyrevelfærd. Desuden er der i redegørelsen en klar erkendelse af, at bulkvarer ikke duer, hvis dansk fødevarerproduktion på længere sigt skal bevare sit høje niveau på eksportmarkederne, der er så vigtige for både beskæftigelse, eksport og betalingsbalance. Jeg skal komme med et eksempel.

Jeg besøgte for nylig et stort svineslagteri af imponerende effektivitet. Det var meget lærerigt. Danmark har eksempelvis en meget stor eksport af skinker til Italien. Disse udmærkede skinker bliver videreforarbejdet i Italien og solgt videre som italienske parmaskinker, og så er det, jeg spørger: Hvorfor har man i slagterierne og i landbruget ikke fundet ud af at lave lige så gode skinker, som vi kan sælge herfra? Det ville virkelig være noget. Forædlingsindustrien som sådan lader noget tilbage at ønske her i landet.

En klog mand har engang sagt, at hvis man ikke hele tiden bliver bedre, så bliver man dårligere, og vi mener, at produktionsleddet her har et problem. Vi kan ikke som et lille land på sigt konkurrere med store eksportører som USA og de kommende markeder i Østeuropa, hvis vi bliver ved med at konkurrere på engelske udsælinger og skinker til Italien. Vi skal være foregangsland for fremstilling af specialprodukter, og det er blevet sagt år ud og år ind, men der er ikke sket det store.

Med hensyn til miljøet ved vi, at der i disse timer bliver forhandlet i slutfasen om fremtidens vandmiljø, nitratudvalget og endelige udmøntning, kort sagt udformning af den kvælstofhandlingsplan, der blev sagt ja til for 10 år siden, og som siden da har hutlet sig igennem med løsninger, der ikke har ført til målet. Inden dagen i dag er omme, ved vi, om målet er i sigte. Det gode ved sagen er imidlertid, at der er enighed om den aftale, der blev indgået i efteråret, og uanset om man når til et resultat i dag eller ej, så består aftalen.

Det samme kan man sige om dyrevelfærden. Her er der sat et arbejde i gang, specielt med svineproduktionen. Det er en svær opgave, og jeg skal bidrage med endnu en historie. Det var en amerikansk bilproducent, der engang i slutningen af 1980'erne sagde: Hvis nogen forlanger

af os, at biler om 10 år skal kunne køre på ikke-forurenende brændstoffer, så opfylder vi det krav. Det tror vi ærlig talt også godt at de yderste led kan her. De skal bare pushes til det.

Til allersidst om kontrollen og kontrolsystemerne. Jeg skal ikke lægge skjul på, at det var med nogen betænkelighed, at Det Radikale Venstre sagde ja til, at fødevareministeren kunne fremlægge denne redegørelse. Vi er også tilfredse med at få oplysninger om, at det sidste ord ikke er sagt i den sag forstået på den måde, at der er muligheder for fleksible løsninger inden for dette her. Sådan har jeg i hvert fald forstået det på ministeren og på fru Tove Lindbo Larsen.

På den anden side vil jeg sige, at et enstrengt system med opbygning af videnscentre giver mulighed for at lave en meget effektiv kontrol. Det, vi ønsker oven i den kontrol, er af hensyn til forbrugerne en kontrol med kontrollen. Jeg har talt lidt med Forbrugerrådet om det, og de er helt enige i det. Jeg håber, vi kan finde en fornuftig løsning på det.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Jeg kunne forstå på den radikale ordfører, at der var divergerende opfattelser mellem ministeren og Det Radikale Venstre med hensyn til levnedsmiddelkontrollen, og jeg vil gerne spørge: Hvad mener De Radikale selv?

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Det er også til spørgsmålet om en levnedsmiddelkontrol. Jeg var glad for den åbning, der lå i den radikale ordførers bemærkninger på området, men jeg synes også, de trænger til en præcisering. En kontrol med kontrollen bliver der sagt. Skal det forstås på den måde, at Det Radikale Venstre er enig med SF i, at det i hvert fald er helt afgørende at undgå, at det udelukkende er Fødevareministeriet, der kontrollerer alle led i levnedsmiddelkontrollen, og at vi skal have mindst to instanser, sådan at der kommer en vis uafhængighed ind i systemet? Og skal det forstås sådan, at man også er åben over for at diskutere f.eks. en amtlig placering?

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Jeg vil selvfølgelig også prøve, om jeg kan vinde De Radikale for mit synspunkt. Men det er under alle omstændigheder interessant at vide,

at De Radikale ikke er helt enige med ministeren. Jeg kunne godt tænke mig at spørge, hvor meget rygrad der er i den holdning. Er det sådan, at De Radikale, hvis de bliver sat over for det, af hensyn til regeringssamarbejdet alligevel vil stemme for en centralisering af fødevarer kontrollen? Eller er det noget, man har en fast holdning til?

Jeg vil gerne høre fru Vibeke Peschardt mening om, at vi her i Folketinget – jeg kan fornemme, at hr. Jørn Jespersen heller ikke er fremmed for det – tog beslutning om nogle minimumskrav til denne her fødevarer kontrol, oplysningspligt og andre ting, minimumskrav forstået på den måde, at man lokalt selvfølgelig godt kan gå videre, hvis man gerne vil det for yderligere at informere forbrugerne og varetage deres interesser, men der skal være en minimumsstandard. Så har man jo en kontrol, kan man sige, for så har man det regelsæt, som så længe har været savnet også i de lokale levnedsmiddelkontroller. Her efterspørges også sådan et regelsæt.

(Kort bemærkning).

Vibeke Peschardt (RV):

Det var en dristig sag af mig at lukke op for en diskussion om det her, og det var heller ikke helt tilfældigt, at jeg gjorde det. For det første vil jeg sige til hr. Jens Vibjerg, at jeg har deltaget i Opgavekommissionens arbejde. Jeg tror, jeg har deltaget i fem heldagsmøder i starten af Opgavekommissionens liv, og jeg har dér oplevet, hvordan de statslige, de amtslige og de kommunale repræsentanter er ved at falde over hinanden for at tage områder til sig – for ikke at bruge et ord, der er værre. Det vil sige, at der ligger en stor, skal vi sige sagsimperialisme i hele problemkomplekset.

Når jeg mener, at man godt kan forsvare noget, som nogen kalder en centralisering, men som alligevel bliver en del centre spredt ud over landet og måske med en række undercentre, så er det, fordi jeg faktisk mener, at der er en sagligt god forklaring på, at man kan samle fødevarer kontrol på alle niveauer, kvalitetskontrol osv., og opbygge nogle videnscentre, som vil være til gavn for forbrugerne. Det er min holdning til det, og derfor har jeg sagt ja til den fødevarereregulering, som er blevet fremlagt her.

Når det er sagt, så ser vi ét problem i det – og det er måske til både hr. Jørn Jespersen og hr.

Bent Hindrup Andersen. Det går på, at når det her handler om at sikre forbrugerne, så mener vi, at et uafhængigt organ, der kunne komme på uanmeldte besøg for at se, hvordan det gik, og måske kunne have med offentliggørelse af ting og sager at gøre, af hensyn til forbrugeres interesserne kunne være en interessant løsning, og det er den, jeg har drøftet med ministeren og med Forbrugerrådet.

Så spørger hr. Bent Hindrup Andersen, om Det Radikale Venstre har rygrad til nu at melde ud, at vi bestemt ikke vil gå ind for ministerens forslag. Hertil må jeg bare svare, at vi jo overhovedet ikke har set noget lovforslag endnu. Der er ingen af os, der ved, hvordan det her bliver udmøntet. Det har vi til gode at se, og det er klart, at vi vil påvirke det, så godt vi kan.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Jeg har nu set et lovforslag, men det er ganske vist kun til høring i øjeblikket. Man kan da håbe, at der sker ændringer, inden fru Vibeke Peschardt også ser det.

Det, der er afgørende her, er jo, hvem der har kommandoen i strukturerne, og det, Forbrugerrådet i hvert fald officielt har fremlagt, er ikke bare sådan et organ, der kan komme ud at besøge og kigge lidt på, hvordan det foregår. Det er en helt uafhængig ledelse under et levnedsmiddelråd og med en levnedsmiddelstyrelse, som man kender det fra Konkurrencerådet, hvor kompetencen og ledelsen af de regionale levnedsmiddelkontroller skal ligge, og det vil sige, at man fuldstændig har fjernet ledelsen fra Fødevarerministeriet.

Hvis det er den model, synes jeg, den er værd at diskutere, men jeg skal høre, om det er den model, eller om fru Peschardt alligevel mener, at man godt kan finde en eller anden model, hvor Fødevarerministeriet både er første og anden instans, for det vil jo føre til – og det er det, der er problemet – statsliggørelsen, at en virksomhed, der henvender sig regionalt og spørger om et eller andet, får at vide, at det skal de lige undersøge. Så ringer man ind i ministeriet, får svaret og meddeler det, og hvis virksomheden så ønsker at anke, skal den anke til ministeriet, som lige er blevet spurgt til råds, og så kan man jo godt regne ud, hvad svaret bliver dér. Det vil være en udhuling af retssikkerheden på området.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Er De Radikale på vej med en rigtig radikal løsning, eller har de solgt deres sjæl til regeringen, til Socialdemokratiet, til ministeren? Sælger de ud af radikalt hjerteblod? De Radikale plejer i hvert fald ikke at være så centralistiske som det, der ligger i det system her, hvor man laver et system for systemets skyld og ikke for brugerne og borgerne.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Nu synes jeg, at fru Vibeke Peschardt smutter lidt for let udenom.

Vi debatterer altså regeringens fødevarepolitiske redegørelse, og der er ingen tvivl om, hvad hensigten er, når det drejer sig om fødevarekontrollen. Det er et statsligt, ensrettet system, og man skal samle kontrolhederne til ca. ti. De er i diametral modsætning til den måde, det er bygget op på i dag, og i øvrigt også til den måde, hr. Jørn Jespersen skitserede at Forbrugerrådet gerne ser det. Derfor er det sådan set de principper, vi diskuterer i dag, og det var rart at høre fru Vibeke Peschardts holdning til dem.

Man kunne måske formå fru Vibeke Peschardt derhen, at De Radikale ikke rigtig kan finde ud af deres standpunkt, at det kan tage et stykke tid, f.eks. til efter et folketingsvalg, for så kunne det være, at Det Radikale Venstre kunne stå frit til at spørge: Hvordan skal denne her fødevarekontrol nu egentlig bygges op?

Det vil jeg da se med stor sympati på, fordi det, man er ved at lave, er efter min opfattelse en katastrofe, og jeg håber ikke, at De Radikale vil lægge stemmer til at gennemføre det inden et folketingsvalg.

(Kort bemærkning).

Vibeke Peschardt (RV):

Først til hr. Bent Hindrup Andersen: Jeg er ikke så enig i, at det er en katastrofe, vi står over for her. Ved at ensrette systemet, og det er det, man gør, sikrer man i hvert fald, at der kommer ensartede afgørelser ud af det. Man sikrer også, at der kommer ensartede vidensniveauer ind i de systemer, man opbygger, for alt det her er jo i en opbygningsfase.

Så spørger hr. Jens Vibjerg til det radikale hjerteblod, om vi nu er gået med til det her for systemets egen skyld. Nej, det er vi ikke. Vi har

da en god saglig grund til at sige ja til det, og det har vi også gjort, men derfor kan vi jo godt have lov at lufte nogle interesser på forbrugernes vegne, som også går på, at en uvildig instans kan komme ind og kigge på det her.

Endelig til hr. Jørn Jespersen: Jeg har ikke detaljer. Jeg har kun talt ganske kort med Forbrugerrådet om det her, og jeg har ikke i detaljer set det forslag, de vil lægge frem, men det vil jeg da med interesse se på.

Niels Højland (FP):

Det er klart, at fødevarepolitikken har stor interesse, og det vil den også have fremover. Diskussionen her i dag har især gået på, om levnedsmiddelkontrollen skal centraliseres, om den skal blive, hvor den er, eller et sted midt imellem. Jeg tror ikke, levnedsmiddelkontrollen bliver bedre af, at vi centraliserer. Der skal måske nogle nye retningslinjer til – som så mange andre steder – for at få den til at fungere bedre og mere hensigtsmæssigt, men at det skulle blive bedre og nemmere for både forbrugere og producenter at få den centraliseret, tror jeg ikke.

Men forbrugerne har i de senere år været meget forvirrede over den fødevarepolitik, der er ført. De har været forvirrede over den diskussion, der f.eks. har været om vækstfremmere. Der er mange, der siger, at de skal væk fra markedet, og der er store diskussioner om det. Fødevareministeren siger også, at de skal væk, for vi kan ikke lide dem, og det siger mange andre politikere også. Mange forbrugere tror, de så kommer væk, men det ender bare med, at der kommer en afgift på dem.

Det er jo sådan set fantastisk: Man kan ikke lide, de er der, men de er der stadig væk, dog er der betalt en afgift af dem. Der er betalt aflad, for at man kan blive ved at få vækstfremmere i det, man køber fra køledisken.

Der er heller ingen tvivl om, at i de kommende år stiller forbrugerne også krav til produktionsformer og dyrevelfærd. Det er der mange forbrugere der har stor interesse i. Der har også været mere eller mindre berettiget kritik af industrialiseringen af dansk landbrug; den har efter min opfattelse tit været uberettiget.

Der er mange forbrugere, der måske ønsker at købe en fritgående gris eller en fritgående kalv og selv få den slagtet, men det har man faktisk også mere eller mindre forhindret med den politik, der føres på det her område. Den siddende regering har gjort alt for, at alle de

små slagterier, man har rundt om i Danmark, bliver nedlagt på grund af de veterinære krav, der stilles.

Der er aldrig dokumenteret nogen nævneværdige ulemper for forbrugerne ved at modtage kød fra disse små private slagterier, men de forsvinder lige så stille på grund af nogle uhyggeligt strenge veterinærkrav. Det var nogle steder, hvor folk kunne tage hen med deres gris eller deres kalv, som de kunne sige havde fået en ordentlig behandling fra vugge til grav, om man så kan sige. Det er væsentligt for mange, men det forhindrer man med den politik, der bliver ført. Man gør det hele større og større. Man får også stadig større afstande med transport af slagtedyr.

Man undgår selvfølgelig ikke transport, men man giver heller ikke forbrugerne en reel valgmulighed. De har kun den mulighed, at de kan gå ned i køledisken og se på de forskellige pakker, og de ser nogenlunde ens ud. Det er faktisk den valgmulighed, man giver forbrugerne her i samfundet, og det er en skam, for hvis der virkelig var mulighed for, at folk kunne benytte de små hjemmeslagterier, både til deres egne dyr og til dyr, de måske har købt af andre, ville det give et helt andet billede og et helt andet forbrugsvalg for forbrugerne.

Det har man ikke været interesseret i, men nu kan vi jo se, hvad denne debat fører til, også når loven om levnedsmiddelkontrollen kommer til behandling.

Men det vil i hvert fald blive svært for Fremskridtspartiet at støtte den centralisering, som nogle lægger op til på det her område.

Bent Hindrup Andersen (EL):

Jeg vil gerne starte med at rose ministeren, fordi han er så ærlig, som han er i redegørelsens indledende afsnit om EU og verdenshandelsorganisationen, WTO. Det fremgår nemlig helt utvetydigt her, at hele den danske fødevarerpolitik i realiteten styres af EU og WTO. Rammerne for den danske fødevarerpolitik er så snævre, at vi ikke længere kan tale om en dansk fødevarerpolitik, men alene om, hvorledes EU's og WTO's fødevarerpolitik skal administreres.

Regeringens indrømmelse af denne internationale magtovertagelse af dansk fødevarerpolitik burde så få regeringen til at slutte sin redegørelse med den konstatering, men sådan gør en regering, som gerne vil fremstå som visionær og handlekraftig, jo ikke.

Derfor har regeringen nu barslet med en redegørelse, som er 5 pct. fakta og 95 pct. gode hensigtsreklæringer, som den ikke kan indfri. De gode hensigter får derfor karakter af politisk plad, hvor den folkelige opinion forsøges afledt.

Lad os se på nogle af hensigtsreklæringerne: Grænseværdierne for pesticidrester skal fastsættes under hensyn til forsigtighedsprincippet og så lavt som overhovedet muligt samt med løbende tilpasning af grænseværdierne i takt med ny viden, hedder det. Faktum er, at disse grænseværdier ikke kan fastlægges uden EU's accept, og at regeringen ikke kunne drømme om at indføre nationale regler på tværs af EU og for den sags skyld også WTO. Så hvis forsigtighedsprincip taler vi egentlig om?

Om medicinresterne hedder det, at antibiotika og anden medicin alene bør bruges i sygdomsbekæmpelsesøjemed, og at anvendelse af antibiotika til vækstfremmende formål skal forbydes.

Allerede nogle linjer længere nede trækkes der i land. Med henvisning til forbud mod avoparcin står der, at regeringen vil forbyde øvrige godkendte vækstfremmere, såfremt der påvises tilsvarende risici; altså ikke længere noget med et generelt forbud mod antibiotika som vækstfremmere.

Regeringen har netop for nylig afvist at indføre forbud mod tylosin, som Seruminstittuttet ellers har påvist har en tilsvarende uheldig resistenseffekt som avoparcin, men beviser et tilsyneladende ikke stærkt nok. Men hvor bliver forsigtighedsprincippet af? Det standpunkt, at antibiotika slet ikke skal anvendes som vækstfremmere, er væk.

Vi fortsætter: »Det er regeringens holdning, at det hidtidige totalforbud inden for EU mod anvendelsen af hormoner m.v. til vækstfremmende formål skal opretholdes.« Det lyder jo fint, men er regeringen villig til at fastholde forbudet, hvis EU på alle fødevarerområder lempet forbudet? Næppe.

Om tilsætningsstoffer hedder det, at basislevnedsmidlerne helt skal friholdes for farvestoffer, og at tilsætningsstoffer kun skal tillades, hvis det er sundhedsmæssigt ubetænkeligt. Det lyder jo fint, men er regeringen så villig til at gå imod den stribe madsminkedirektiver, som regeringen har implementeret efter pres fra EU?

Mærkningen skal styrkes, siger regeringen. Betyder det, at regeringen vil fastholde de eksisterende danske krav til mærkning af gensplejsede produkter og afviser at følge de nye EU-

regler, som er på vej, hvorefter hovedparten af de produkter, hvori der indgår gensplejsede råvarer, ikke skal mærkes? Næppe.

Landbrugsministeren har endog afvist mit forslag om at indføre en mærkning om, at gensplejsning ikke er anvendt i noget led af produktionen. Denne form for positiv mærkning kan godt lade sig gøre i EU, og den ville give forbrugerne mulighed for at fravælge et produktionssystem, der anvendte gensplejsning.

Så er der nogle kommentarer til dyrevelfærd. Det er almene betragtninger. Der er intet konkret, og når de forhold, der skal vurderes, nævnes, udelades de vigtige forhold: grovfoder til søerne, så den permanente sultning ophører, og adgang til udearealer, så den grundlæggende individuelle temperaturregulering kan opfyldes.

Afgørende er det imidlertid, at alt byggeri og nyindretning bliver forberedt til de økologiske krav, så fejlinvesteringerne kan ophøre. Alene i 1997 opførtes for 3 mia. kr. svinestalde, hvoraf hovedparten ingen fremtid har.

Funktionelle fødevarer og gensplejsning: Regeringen gør i sin redegørelse et rent knæfald for industriens, landbrugets og EU's krav om funktionelle fødevarer og gensplejsning. Tilmed åbnes en ladeport for industriens sundhedsanprisninger og reklamer herfor. Hvilke forbrugere efterspørger dette? Ja, jeg spørger bare. Har ministeren nogen sinde modtaget henvendelser fra forbrugerne om, at de ønsker den slags? Men det er jo ikke et ensidigt forhold.

Regeringen er også et villigt redskab for den danske gensplejsningsindustri. Miljøministerens fornemste opgave i øjeblikket er at sikre, at resten af kærerne i Europa kan få proppet den gensplejsede foderroe, som er udviklet af DLF-Trifolium i Danmark, ned i halsen og det vel vidende, at man i Østrig har samlet ikke mindre end 1,2 mio. underskrifter på, at ingen forbruger i Østrig ønsker, at der skal være gensplejsede produkter i forbindelse med deres fødevarerproduktion.

Så er der den helt kontante ting, som er beskrevet i oplægget, og det er fødevarerkontrollen. Efter vores opfattelse skal fødevarerkontrollen styrkes lokalt. Den nuværende decentrale kommunalt forankrede fødevarerkontrol sikrer en direkte kontakt til forbrugeren og til virksomhederne. Det er utrolig vigtigt at styrke dette, ikke mindst i lyset af de aktuelle problemstillinger, som bl.a. er beskrevet i den fødevarerpolitiske redegørelse, hvor vi har

udsigt til endnu flere bakterier og unødvendige tilsætningsstoffer.

Jeg tænker her bl.a. på forbrugernes berettigede bekymring for pesticidrester, salmonella, medicinrester og tilsætningsstoffer og de heraf følgende problemer med bl.a. infektioner, øget allergi og uvirksomt penicillin.

Også den fødevarerpolitiske redegørelses fulde accept af gensplejsning og designerføde med fri ret til reklamer herfor taler for en styrkelse af den direkte kontakt til forbrugerne. Derfor er regeringen på helt forkert kurs, når den taler om centralisering af levnedsmiddelkontrollen. Der er tværtimod brug for at styrke det decentrale aspekt, hvilket kan ske ved at udbygge de kommunale levnedsmiddelkontroller med yderligere funktioner, f.eks. med hensyn til vort drikkevand, og ved at knytte lokale økologiske råd til de decentrale instanser.

Jeg er overbevist om, at en centralisering vil betyde mere bureaukrati, øget lobbyvirksomhed for de store virksomheder og organisationer samt øget politisk styring, og det gælder, uanset om det centraliseres i statsligt eller amtsligt regi. Kontroltid bliver til rejsetid. Kontrol-lørerne vil tilbringe en betydelig del af tiden på landevejen.

Der står fint i rapporten: »... et ensartet, enkelt og enstregt kontrolsystem...«, og det er fine ord, men realiteten i politisk kontrol er fælles mindstemål. Det hørte vi yderligere understreget i dag af den konservative ordfører, fru Lene Espersen: Ingen muligheder for lokalt at tage mere vidtgående skridt i samarbejde med forbrugerne eller for den sags skyld at løse problemerne, inden de går i hårdknude. I stedet skal der lovgives for fælles retningslinjer, vurderingskriterier, oplysningspligt osv.

Jeg har et spørgsmål til ministeren:

Kan ministeren bekræfte, at LMK-sammenlutningen, som er de lokale miljø- og levnedsmiddelkontrollsammenslutninger, har udarbejdet et forslag til fælles retningslinjer for kimalt i fødevarer? Kan ministeren endvidere bekræfte, at FDB, Dansk Supermarked og DSK har blokeret for dette forsøg på en ensartet vurdering?

Det afgørende er, at det bliver minimumskrav, så det bliver muligt lokalt at gå videre og skabe dynamik i udviklingen af både miljøkontrollen og levnedsmiddelkontrollen. Levnedsmiddelkontrollen i dag er typisk lagt sammen med de kommunale miljøkontroller. 17 ud af 32 enheder udfører både miljøkontrol og levnedsmiddelkontrol. Det betyder en rationel udnytt-

telse af udstyr og personale i laboratorier samt et akut beredskab. Fjernes den ene halvdel, levnedsmiddelkontrollen, fra dette velfungerende samarbejde, amputerer man samtidig miljøkontrollen.

Det, der er brug for, er en regelforenklning og ikke en organisatorisk omlægning, som øger bureaukrati, og som fjerner levnedsmiddelkontrollen fra brugerne. En regelforenklning vil betyde en langt bedre udnyttelse af ressourcerne. Som det ser ud nu, har regeringen tilsyneladende ikke et helt solidt flertal for sit udspil.

Det er en afslørende redegørelse. Det er godt, vi har fået en sammenskrivning af regeringens fødevarerpolitik. Det afslører, at regeringen ikke har nogen strategi, der kan føre til at sikre befolkningen fødevarer sikkerhed og fødevarer kvalitet.

Gode meninger og appeller til EU og WTO gør ingen sommer. Det eneste konkrete tiltag, regeringen af egen drift foreslår, er en katastrofal centralisering af levnedsmiddelkontrollen til stor skade for ikke alene denne, men også for miljøkontrollen. Landbrugsraadet og Dansk Supermarked gnider sig i hænderne af tilfredshed. Forbrugerne, folkesundheden og miljøet er de sikre tabere.

I Enhedslisten har vi en anden strategi. Økologien er efter vores opfattelse garantien for vandmiljøet, sunde fødevarer og dyrevelfærd. EU og WTO kan nemlig forbyde og forbyde, men de kan ikke forbyde økologien.

Jeg vil vende tilbage til de sidste afsluttende kommentarer.

Addi Andersen (CD):

Jeg vil starte med at takke fødevarerministeren for en god og velafbalanceret redegørelse om fødevarerpolitikken, og jeg mener, at en af de allerstørste kvaliteter ved denne redegørelse er, at den virkelig holder balancen godt.

Der sættes fokus på fødevarer sikkerhed fra flere forskellige vinkler, men der er den indfaldsvinkel, at det er noget, der skal kunne lade sig praktisere både for producenterne, detailhandlerne og forbrugerne, og derfor lægges der ikke op til kæmpestore reformer lige her og nu.

Hvis jeg skal trække nogle elementer frem af det, der står nærmest for forandring, er det ideen om et enstrengt kontrolsystem, hvor levnedsmiddelkontrollen foreslås samlet i en regional statslig struktur. Jeg vil lige slå fast, at CD bestemt ikke har noget at udsætte på den kommunale levnedsmiddelkontrol, men det kan

ikke undgås, at administrationen af reglerne bliver forskellig, når de administreres forskellige steder, og når administrationen er forskellig, kan det betyde, at konkurrencen bliver skæv for virksomheder, som ellers skulle være stillet lige. Så CD har ikke de samme betænkeligheder, som visse andre partier har.

At virksomhederne skal kunne trække på viden i de regionale kontrolenheder, mener jeg er en god idé, som kan være til stor gavn for virksomhederne.

Redegørelsen omtaler ofte sundhedsrisikoen i fødevarerne, lige fra salmonella til pesticidrester og brug af genmodificerede produkter. Der skal ikke være nogen tvivl om, at forbrugeren skal være sikker på at få en god kvalitet, og derfor skal netop salmonellaen være et af de fødevarerpolitiske områder, hvor der skal gøres en stor indsats.

Men det er efter min mening ikke statens opgave at være opdragende eller stå med en løftet pegefinger for at fortælle forbrugeren, hvad der er rigtigt, eller hvad der er forkert. Derfor er CD helt enig med fødevarerministeren i, at forbrugerne skal have valgfrihed.

Vi er allerede helt fortrolige med de Ø-mærkede varer i supermarkedet og er også blevet bedre til at læse de deklARATIONER, der er sat på emballager med kød, færdigretter osv. Når man hører nogle af partiernes udtalelser herinde, kunne man få det indtryk, at den danske forbruger er analfabet. Det mener jeg ikke, og derfor er det en udmærket tanke, at det selvfølgelig skal være muligt at sælge produkter med genmodificerede ingredienser, hvis bare det er angivet, at varen indeholder disse produkter. Så er det forbrugerens eget valg, om han vil købe dem eller ej.

Der bliver selvfølgelig det problem, som fødevarerministeren selv pegede på i redegørelsen, at man så må definere en bagatelgrænse for, hvornår varen skal mærkes med, at den indeholder genmodificerede produkter. Jeg skal ikke her tage stilling til, hvor grænsen skal ligge, men CD er indstillet på, at der skal være en bagatelgrænse.

CD kan godt støtte tanken om fortsat at forbyde anvendelse af hormoner til vækstfremmende formål i dyreproduktionen. Bliver Danmark og EU imidlertid nødt til at acceptere anvendelsen af hormoner, skal det selvfølgelig klart fremgå af indpakning eller skiltning, at produktet er produceret under anvendelse af hormoner, og hvor produktet er kommet fra.

Jeg synes, regeringen skal roses for, at den melder ud og er åben over for funktionelle fødevarer. Jeg ved, at industrien er glad for at blive imødekommet på dette område. Nu er det så op til fødevareministeren, at der bliver fyldt noget ind i den ramme, som er skitseret. Jeg savner måske en mere konkret tilkendegivelse fra ministeren af, hvad næste skridt på vejen er for at give virksomhederne mulighed for at lancere funktionelle fødevarer på det danske marked.

Tager regeringen kontakt til de berørte erhverv for at fylde rammerne ud? Og hvad er tidsfristen for udfyldningen? Det kunne jeg godt tænke mig at høre ministerens bud på. Det er måske noget, man kan bruge det rådgivende fødevarerudvalg til. CD er godt tilfreds med, at man har nedsat dette udvalg, så alle sider af det fødevarerpolitiske spektrum bliver hørt ved udmøntningen af regler m.v.

Jeg vil til slut igen takke ministeren for redegørelsen, og CD bakker op om de initiativer, der er sat i gang, og jeg vil særlig takke for, at redegørelsen er en udstrakt hånd til fødevarerindustrien og landbruget, og jeg håber, den må blive basis for, at Danmark fortsat vil ligge i førerfeltet på området.

Fødevarerministeren (Henrik Dam Kristensen): Det har indtil nu været en spændende debat, som tager afsæt i det, som også er blevet virkeligheden i Danmark, nemlig at hele fødevarerprocessen ikke er noget, der sådan foregår, uden at der er nogen, der er opmærksom på den.

Den fødevarerpolitiske diskussion er kommet på dagsordenen. Det er noget, danskerne som sådan er optaget af. Det fylder umådelig meget i medierne generelt og har også stor bevågenhed hos de politiske partier. Jeg er godt tilfreds med, at det er den nuværende regering, som har taget det emne alvorligt, og at det er den nuværende regering, som dannede et egentligt fødevarerministerium med den indgangsvinkel, at vi kan gøre det bedre på en række områder.

Jeg synes også, det er godt, at vi nu er kommet med redegørelsen. I hvert fald så vidt jeg ved, er det første gang, Danmark har fået en regerings samlede visioner på området.

Jeg synes også, det er glimrende, at der alt andet lige har været så mange positive tilbagemeldinger på redegørelsen og fra et bredt udsnit af partier. Det skal jeg vende tilbage til lidt senere.

En af de ting, som har optaget sindene, har været kontrollen. Der er sagt mange ting – i øvrigt også mange forkerte ting – undervejs i debatten. Tillad mig et øjeblik at blive en lille smule historisk. En af grundene, men ikke den eneste, til, at vi diskuterer de her ting nu, er den såkaldte ATV-rapport, som sagde, at vi kan gøre det bedre på fødevarerområdet. Det er den, der ligesom – kan man sige – har været grundskolen for Fødevarerministeriet og grunden til, at vi har redegørelsesdebatten nu.

Også på kontrolområdet kan tingene gøres anderledes og bedre. Må jeg ikke godt sige, at når jeg kigger rundt i landskabet og hører kommentarer, hvad enten det er fra folketingspolitisk hold, amtspolitisk hold eller kommunalpolitisk hold, går det entydigt igen, at der skal være færre af de lokale levnedsmiddelkontrolenheder.

Jeg har næsten ikke hørt nogen, som ikke har tilkendegivet, at de intentioner, der ligger i regeringens oplæg til kontrol, om ensartethed og enstrengethed er de rigtige. Det er stort set ligeegyldigt, om det er aktørerne på banen eller det er politiske kommentarer, så siger man: Vi kan gøre det bedre. Vi skal udnytte ressourcerne bedre, vi skal sikre enstrengetheden, vi skal væk fra det, vi gør for meget i dag, nemlig registrerer fødevarer, der er problemer med, og så er der nogle andre, som skal tage sig af, at der var et problem med dem. Det er fint nok, at vi registrerer salmonella i færdigvarerne, men det er da meget mere interessant, når vi har registreret det, at vi så med det samme stiller spørgsmålet: Hvordan kom det dér? Hvad kan vi gøre for det?

Diskussionen går, som jeg hører den, ikke på, at vi skal udnytte ressourcerne bedre, at vi skal sikre ensartethed, men på, hvor den politiske kompetence i realiteten skal ligge, og hvor kontrollen skal være.

De forskellige er kommet med bud om, at der skal laves nogle centerdannelser, og som jeg har hørt det, svinger det vel stort set fra regeringens forslag om ca. 10, men den har en pragmatisk indstilling til det, til de kommunale forslag om, så vidt jeg husker, 12, og så til amterne, som har forslået et i hvert amt, dvs. 14.

Så kommer diskussionen: Hvor skal kompetencen så ligge? Hvis man skal have en overordnet kontrol med og et overordnet ansvar for det her, hvor får man det så bedst? Får man det bedst ved, at der skal være, som KL siger, 12-13 enheder? Det kan man så dividere op i det antal

kommuner, vi har, og så må jeg sige, at det nærdemokrati, der skulle ligge i det, vist kan ligge på et meget lille sted.

Gør man det ved pludselig at give amterne en helt ny funktion? Eller gør man det ved, at det overordnede ansvar pålægges en minister, som man til stadighed vil kunne stille til ansvar for området? Jeg synes, det kunne være spændende, om man også forholdt sig til det.

Så hører jeg fra det spændende makkerskab, der nu er opstået i dansk politik mellem SF og Venstre – det er i øvrigt spændende at se, om det holder resten af aftenen og ud på natten – at de direktioner, der kommer fra ministeren, godt kan gøres meget mere entydige, så man dermed kan sikre ensartetheden. Så vil jeg spørge: Hvad skal vi så med den politiske del? Jeg kan altså ikke forestille mig, at man vil give politisk indflydelse og kompetence, hvis der ingen mulighed er for at bevæge sig.

Jeg hører nærmest SF og Venstre sige, at det er rigtigt, at det skal hæftes op på amterne, men at der skal udgå nogle klare instruktioner fra ministeren. Men hvor er så det lokale medspil her? Det må jeg sætte et spørgsmålstegn ved.

Hvad er det, vi gerne vil fra regeringens side? Vi vil gerne udnytte ressourcerne bedre og skabe større sammenhæng og troværdighed i bestræbelserne for ordentlige og sunde fødevarer.

Vi tror på, at vi ved at oprette disse centre samler en viden og ekspertise på disse områder, som får ansvar og kompetence til at forfølge fødevarsporet helt fra bordet og helt ud til jorden eller til havet, og dermed får udnyttet de ressourcer, som i dag ikke får mulighed for at spille ordentligt sammen i de lokale levnedsmiddelkontrollenheder og i Fiskeridirektoratet, Plantedirektoratet og Veterinærdirektoratet osv., og ansvarliggjort, at der er sammenhæng i tingene.

Men vi forestiller os ikke 10 centre, hvortil folk så skal køre ud hver eneste morgen; vi forestiller os, at fødevarerne skal kontrolleres dér, hvor fødevarerne er, at fisken skal kontrolleres dér, hvor den bliver bragt i land, og at bageren stadig væk skal kontrolleres dér, hvor han har sin virksomhed, og det er vi parate til at diskutere. Og vi forestiller os heller ikke et system, hvor det er sådan, at ministeren skal sidde i sit lønkammer og være enerådig i forhold til, hvordan kontrollen af vore fødevarer skal foregå.

Vi forestiller os faktisk en meget åben proces, hvor der er gennemsuelighed hele vejen igennem, hvor alle aktører på det her område er samlet – fra forbrugerne over Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, altså lønmodtagerne, til detailhandelen og industrien – og hvor ministeren bliver forpligtet til over for Fødevarerudvalget at komme med en overordnet kontrolstrategi og debattere den med udvalget og lade sig inspirere osv., altså i en fuldstændig åben proces, hvor alle i realiteten kan deltage, også Folketingets partier.

Og så forpligtes ministeren til hvert halve år at se i spejlet og afgive en rapport om, hvordan det er gået med strategien: Var der steder, hvor vi fejlede? Var der steder, hvor vi kunne gøre det anderledes? Var der steder, hvor vi kunne gøre det bedre? Igen i en helt åben proces, og derudover ønsker vi altså at skabe troværdighed her.

Jeg er åben over for, hvilket system det skal være. Det vil jeg meget gerne debattere, også med de mere konstruktive af Folketingets partier. Det synes jeg er rigtigt og vigtigt at gøre.

Og jeg er sikker på, at vi kan få lavet det, som er regeringens helt klare og overordnede mål, nemlig et ordentligt og troværdigt system, som kan tåle at blive kigget i kortene – jeg tror, det var fru Vibeke Peschardt, der brugte udtrykket »en kontrol med kontrollen« – for der skal ingen tvivl være om, at en af hovedhjørnestenene i vores bestræbelser for at få en kontrol her bl.a. er en offentliggørelse af kontrolresultaterne på en ordentlig måde, så alle kender spillereglerne.

Jeg kunne også forestille mig, at Fødevarerministeriet kunne have en ambition om at gå i front, når det gælder regeringens IT-strategi, med hensyn til en offentliggørelse af de postlister fra direktoratet og departementet, som er relevante i forhold til fødevarerkontrol.

Så må jeg sige, så det slet ikke kan misforstås, at jeg synes, at ikke mindst SF og Venstre taler om noget, der, som jeg har hørt det beskrevet indtil nu, i realiteten er en form for demokratisk bluff, for hvis der skal være bare lidt realitet i det, vil det jo betyde, at vi kun går fra at have 32 forskellige udmeldinger – til skade for forbrugerne og for virksomhederne – til måske at have 14 forskellige.

Det kan man selvfølgelig godt sige er en forbedring, men regeringen har faktisk større ambitioner end som så, og det er det, vi vil udmønte i den kommende tid.

Tak til fru Tove Lindbo Larsen for en ordførertale, som jeg hele vejen igennem var enig i.

Til hr. Jens Vibjerg vil jeg sige:

Jeg hørte mange gange det udtryk brugt, at fødevareministeren var blevet enig med Venstre, og at fødevareministeren havde vist sig at være imødekommende.

Tænk, jeg synes faktisk, det forholder sig lige nøjagtig omvendt: Der er ikke ret mange, der vil beskyldte Venstre for at have haft progressive tanker på fødevarerområdet eller at have haft forbrugerpolitiske indgangsvinkler til det, før end man var pisket til det. Men velkommen i klubben! Jeg synes, det er ganske udmærket.

Og med hensyn til en sundhedsanprisning af funktionelle fødevarer, som flere har efterlyst, vil jeg sige, at jeg synes, det var meget spændende at høre fru Lene Espersens indlæg på det område. For vi kan da godt vælge at lade, som om de ikke er opfundet, og at de ikke er blevet en del af debatten, og vi kan da godt vælge at sige, at de ikke vedkommer os, men jeg synes, det var mere konstruktivt at sige det, som jeg hørte fru Lene Espersen sige: Her er et nyt område, og da det nu engang er her, så lad os tage debatten og ikke mindst være med til at påvirke den internationalt i EU-sammenhæng og i Codex Alimentarius-sammenhæng osv.

Hvad er det så, vi siger på functional food-området? Ja, vi siger faktisk nogle rimelig præcise ting, nemlig at de funktionelle fødevarer skal være sundhedsmæssigt uangribelige, at der ikke må ske en vildledning af forbrugerne, og at de faktisk skal fremme sundheden som sådan i Danmark.

Det er vores betingelser for at gå ind i det – med en tyk understregning af, at der ikke må ske en vildledning af forbrugerne.

Det synes jeg ikke er nogen ladeport; det synes jeg faktisk er at forholde sig åbent og ærligt til en debat, som vi bliver nødt til at tage.

Hr. Jørn Jespersens indlæg var en dejlig blanding af positiv og negativ, og jeg vil gerne kvittere for det positive. For jeg forstod, at det positive bl.a. var, at der trods alt var nogle, der havde sat sig for at give et bud på en redegørelse om fremtiden for fødevarerne, og det vil jeg gerne kvittere for.

Men så efterlyste hr. Jørn Jespersen nogle mere konkrete initiativer på en række områder, men jeg tror sådan set, at hr. Jørn Jespersen selv gav svaret: Jeg har rent faktisk været optaget af at udarbejde en fødevareredegørelse, som holder nogle år frem i tiden.

Det er det, der har været intentionen: at give både befolkningen som sådan og virksomhederne og landbruget nogle klare indikationer af, hvilken vej denne regering vil gå med hensyn til ordentlige, sunde og troværdige fødevarer, og sådan bliver det udmøntet; det kan man være helt sikker på. Det vil det blive i den lovgivning, som i et naturligt hele følger på redegørelsen, og det vil det blive i det daglige praktiske arbejde.

Hr. Jørn Jespersen spurgte, hvad jeg mente om et forslag om at tage udgangspunkt i 100 tilsætningsstoffer og så virkelig kigge dem igennem og være progressive med hensyn til dem.

Dér vil jeg gerne sige, at jeg nærmest synes, hr. Jørn Jespersen er lidt fodslæbende, for jeg synes ikke, det er tilfredsstillende at nøjes med 100; jeg synes faktisk, vi skal tage dem alle sammen, og derfor er vi gået i gang med det, i øvrigt afledt af, at man i EU's grønbog siger, at nu synes man, at de forskellige lande skal gå i gang med at undersøge og revurdere de enkelte tilsætningsområder. Og vi vil bruge det arbejde til det, som jeg mener er målet for os alle sammen, nemlig at få nedbragt antallet af tilsætningsstoffer, og vi vil være meget kritiske på det område.

Jeg ved heller ikke, om det er fair af hr. Jørn Jespersen at sige, at vi på pesticidområdet ikke er ambitiøse nok, for jeg mener, at vi er realistiske. For vi kunne da godt i redegørelsen have sagt, at vi ville ønske, at der ikke blev brugt pesticider nogen steder i hele verden, den ambition kunne vi godt have haft, men det ville ikke have været at forholde sig til realiteternes verden, og derfor siger vi, at så længe der bliver brugt pesticider, vil vi have så skrappe krav med hensyn til minimumsregler som overhovedet muligt. Og vi siger oven i købet, at vi vil flytte de minimumsregler i takt med, at det bliver muligt at gøre det.

Det synes jeg er at have en ærlig indfaldsvinkel over for forbrugerne, samtidig med at denne regering jo ikke har forsømt nogen lejlighed til at få minimeret brugen af sprøjtemidler i Danmark, i øvrigt i et samarbejde med SF, som jeg gerne vil kvittere for. Og det er ikke mange dage siden, vi på det område indgik endnu en aftale, som betød en fordobling af afgiften.

Det samme gør sig lidt gældende, når vi taler om salmonella:

Jeg kan godt høre, at det er flotte ord, som selvfølgelig må klinge som sød musik i enhver

forbrugers øre: Vi vil ikke have salmonella – færdig, væk med det skidt! Og regeringen vil heller ikke have salmonella, men regeringen vil gerne give forbrugerne nogle tilsagn, som vi også tror kan holde i virkelighedens verden, og derfor har regeringen ikke forsøgt at foregøgle nogen, at et naturligt fænomen som salmonella er noget, som vi kan klare fra den ene dag til den anden, men sagt, at det bliver et langt, sejt træk.

Men regeringen er indstillet på at tage det lange, seje træk, og derfor har vi lagt en handlingsplan på det område, hvor målet helt klart er, at når vi når til enden af den plan, skal alt varmebehandles, så der ikke er salmonella ude hos forbrugerne.

Målet er altså det samme som det, jeg hørte hos hr. Jørn Jespersen, men jeg mener, at vi har en realistisk indfaldsvinkel til det.

Fru Vibeke Peschardt havde i øvrigt i sit indlæg en meget vigtig pointe, som jeg er meget enig i. For efter at have været lidt omkring det dér med eksporten og det med, at der er et tungt sæt af forbrugere i forhold til erhvervet på det her område, må jeg sige, at jeg oplever det på den måde, at regeringen i redegørelsen har været helt ærlig og åben og sagt, at Danmark er et fødevarerproducerende land, som eksporterer for et milliardbeløb, og at det derfor har økonomisk interesse for os. Fru Vibeke Peschardts pointe var nemlig, at hvis vi skal sikre dét i fremtiden, skal både industrien og fremstillingsvirksomhederne, hvad enten det er landbrug eller fiskeri, forstå de nye forbrugerkrav.

Hvis vi skal fortsætte med at have fødevarerindustrien som en vigtig faktor for vores samfundsøkonomi, er der for mig ingen tvivl om, at den linje, som fru Vibeke Peschardt gav udtryk for, er den rigtige, nemlig at vi skal producere de sundeste og de bedste fødevarer, for kun derved kan vi bevæge os ud på højværdimarkedet, og det er jo dér, det er interessant for os at være.

Der vil altid være steder på denne klode, hvor arbejdsløningerne er lavere end i Danmark, og hvor der ikke bliver taget så meget hensyn til miljø og dyrevelfærd og alt muligt andet, så jeg synes, fødevarerindustrien i langt højere grad skal tage udgangspunkt i, at forbrugerne kræver højværdiprodukter. Og at de i de kommende år vil stille ekstraordinære kvalitetskrav, er jeg ikke et øjeblik i tvivl om.

Også en tak til fru Addi Andersen for ordene om redegørelsen: Ja, i et land som Danmark er vi vant til, at både erhvervet og forbrugerne og arbejdstagerne bliver inddraget i diskussionen, også når det gælder vore fødevarer, og derfor har vi også Fødevarerudvalget, som er en vigtig inspirationskilde i dette arbejde, og det skal som sagt udmøntes i en lov.

Med etableringen af Fødevarerministeriet fik vi i realiteten i Danmark en enestående chance for at sikre en sammenhæng i hele processen – ikke fra jord til bord, men fra bord til jord. For når man siger fra jord til bord, siger man jo i realiteten, at det, som landmændene og fiskerne og industrien har besluttet sig for at producere, skal forbrugerne også købe. Så jeg synes, vi skal vende det rundt og spørge, hvad det er, forbrugerne ønsker på deres bord, og så må de efterfølgende led selvfølgelig rette sig efter det.

Og med redegørelsen kan man sige at vi er kommet et afgørende skridt videre i det, der har været målet hele tiden, nemlig at få sat yderligere fokus på vore fødevarer og politisk få tilkendegivet, at vi ønsker så sunde og sikre fødevarer som overhovedet muligt, således at de tre ord, som jeg hele tiden har lagt til grund med hensyn til arbejdet i Fødevarerministeriet, nemlig sikkerhed, gennemskuelighed og troværdighed, også kan blive til virkelighed.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Man plejer jo at sige, at når argumenterne er svage, skal man hæve stemmen, og sjældent har jeg hørt fødevarerministeren tale så højt, som han gjorde, da han skulle forsvare sit eget forslag om at statsliggøre levnedsmiddelkontrollen.

Det skal jeg komme tilbage til i mit andet indlæg, men jeg vil bare stille et enkelt spørgsmål: Når ministeren tager ATV-rapporten til indtægt for sit forslag, kan ministeren så ikke bekræfte, at denne rapport udtrykkeligt ikke anbefaler en statsliggørelse af kontrolsystemet?

Jens Vibjerg (V):

Ministerens gav udtryk for, at ministeren var først på banen med en fødevarerpolitik, og det kan man selvfølgelig altid diskutere, men det er i hvert fald et faktum, at Venstre og De Konservative præsenterede et beslutningsforslag, længe før fødevarerministeren kom med en redegørelse, og det er også et faktum, at Venstre præsenterede et fødevareroplæg, længe før vi præ-

senterede et beslutningsforslag. Så jeg mener nok, at vi har været på banen på de områder her, længe før fødevareministeren var på banen med sin redegørelse.

Ministeren siger, at kontrollen kan foretages anderledes og bedre, og det er vi meget enige i. Det gav jeg også udtryk for i første omgang fra talerstolen her, og det er også derfor, vi foreslår, at der bliver nogle færre og mere slagkraftige enheder, som både teknologisk og videnskabsmæssigt er i stand til at hamle op med morgendagens krav, og det mener vi netop sker til fulde i vores model.

Det er da forståeligt, at ministeren kæmper for sit: at have den direkte og fulde magt. Det er ganske legitimt. Men det er så vores opgave som medlemmer af Folketinget at træffe den beslutning, der efter vores opfattelse er bedst for alle: for systemet, for borgerne og for virksomhederne, der skal leve under den. Og det mener vi helt klart er den amtslige model, hvor man kan sige at vi både får stordriftens fordele og den direkte politiske kontrol. For man må jo ikke glemme, at levnedsmiddelkontrollen både er entreprenør og myndighedsudøver, og derfor er det efter vores opfattelse vigtigt, at vi har den direkte politiske kontrol.

Og så ønsker vi i Venstre – for det er også vigtigt for os, men det er altså en af skillelinjerne mellem Socialdemokratiet og Venstre – at det bliver decentralt, så man er tæt på borgerne og borgerne dermed har mulighed for at øve direkte indflydelse. Det mener vi er en fordel.

(Kort bemærkning).

Fødevareministeren (Henrik Dam Kristensen): Når jeg nu har bedt om ordet til en kort bemærkning, kan jeg undskylde det over for Folketinget med, at det er, fordi jeg egentlig er blevet meget nysgerrig og synes, det er vigtigt, at vi kender hinandens argumenter. For når jeg hører hr. Jens Vibjerg sige amtslig model og politisk kontrol, må jeg kunne få bekræftet, at den model, som hr. Jens Vibjerg i hvert fald gør sig til talsmand for, er, at der skal være politisk kontrol og dermed også politisk manøvfrihed ude i de 14 amter, og så må jeg spørge hr. Jens Vibjerg: Hvordan sikrer man så ensartetheden i en sådan model? For i min terminologi og i min måde at forstå tingene på hænger de to ting overhovedet ikke sammen.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

I vores model får ministeren mulighed for at fastlægge rammerne, som de amtslige levnedsmiddelkontroller skal fungere inden for, men amterne får mulighed for at tilpasse sig netop de forhold, der er gældende i det enkelte område, for der er jo forskel på, om man bevæger sig i Storkøbenhavn eller man bevæger sig på Bornholm.

Og hvis ministeren ellers er i stand til at udforme rammerne, kan man i det system med 14 regionale enheder sagtens få de retningslinjer, man skal operere ud fra, og få den ensartethed, der er nødvendig både af hensyn til virksomhederne og af hensyn til forbrugerne. Det vil i realiteten ikke gøre nogen forskel. Den eneste forskel er, at vi får den politiske kontrol.

Den fg. formand (Grete Schødt):

Hr. Jørn Jespersen som ordfører.

Jørn Jespersen (SF):

For at starte med kontrollen vil jeg sige, at jeg regner med, at ministeren på et tidspunkt vil bekræfte mig i, at ATV-rapporten udtrykkeligt *ikke* anbefalede den statslige organisering.

Og om den enstrengede model vil jeg sige, at den i ministerens version flere gange bliver fremhævet som en, der pr. automatik sikrer, at de rigtige beslutninger bliver truffet, men at jeg troede, vi i forbindelse med diskussionen om supersalmonellaen DT-104 faktisk var enige om, at dét ikke var et eksempel på, at fordi alle ting lå i ministeriet, havde man fuld sikkerhed for, at man dermed levede op til en effektiv sagsbehandling. For hvis vi stadig væk er enige om dét, kan man altså også konkludere, at det forhold, at noget er blevet placeret i Fødevareministeriet, ikke pr. automatik giver sikkerhed for, at det fungerer specielt effektivt.

Så siger ministeren meget rigtigt, at når vi skærer ind til benet, kommer det jo til at handle om, hvor den politiske kompetence skal ligge.

Det er fuldstændig rigtigt, og det er jeg enig i, men her er sagen jo, at så kommer vi til en diskussion om ensartetheden kontra muligheden for politisk manøvrerum og hensyntagen til lokale forhold, og dér overrasker det mig nu lidt, at ministeren i dag er en så fundamental tilhænger af total ensartethed, at det kommer til at minde om det, som den konservative ordfører kaldte ensrettethed.

Det er vel ikke generelt sådan, at ministeren i alle livets forhold går ind for, at alle skal behandles på samme måde, uanset hvordan deres situation er. Skal alle undervises på samme måde rundt omkring? Skal alle patienter behandles på samme måde på hospitalerne, selv om de fejler noget forskelligt? Det går jeg ikke ud fra at ministeren mener.

Dertil kommer altså, at det at have to instanser faktisk sikrer en ordentlig forvaltning, for det sikrer, at man kan anke en sag til en instans, som ikke har været indblandet i behandlingen af sagen i første instans. Og at man kan det, synes jeg er væsentligt, men det vil ministerens forslag ødelægge, for dér skal man klage til den samme myndighed, som har afgjort éns sag, og det er altså demokratisk set meget betænkeligt, og det argument har ministeren ikke forholdt sig til.

Så er der spørgsmålet om pluralisme eller mangfoldighed: Det kunne jo godt være, at der på nogle nye områder, der dukker op, kunne komme lidt lokal inspiration ude omkring, hvis flere forskellige organer havde mulighed for at vurdere de nye problemstillinger.

Vi har faktisk set mangfoldige eksempler på, at fødevarepolitiske problemstillinger er blevet rejst af de lokale kontroller og ikke af Fødevareministeriet. Og det er ikke en bebrejdelse mod ministeriet; det er kun en konstatering af, at når flere instanser beskæftiger sig med et problem, bliver der somme tider tænkt flere tanker og fostret flere ideer. Og jeg er ikke voldsomt begejstret for, at de eneste tanker, der kan tænkes, og de eneste ideer, der kan fås, skal komme fra Fødevareministeriet alene.

Jeg savner også svar på spørgsmålet om, hvorvidt det også er regeringens politik at centralisere og statsliggøre miljøkontrollen.

Ministeren vil med en vis ret kunne sige, at det skal jeg ikke spørge ham om, men miljøministeren, men det har dog så tæt en forbindelse, at det vil være rimeligt allerede i dag at få regeringens svar på, hvilke planer der foreligger.

Er der også planer om at sikre en totalt ensartet miljøkontrolbehandling i hele landet ved at fjerne den fra de kommunale og amtskommunale forvaltninger og lægge den ind under Miljøministeriet, ja eller nej?

Så meget om levnedsmiddelkontrollen, for det er jo ikke sidste gang, vi kommer til at diskutere den, men vi er da kommet et stykke i dag, og jeg håber, at ministeren med sine afslut-

tende bemærkninger også kan bringe os lidt videre.

Så vil jeg sige om tilsætningsstofferne, hvor ministeren gerne vil være mere ambitiøs, end jeg er, at det glæder mig meget, men at jeg godt kunne tænke mig, at ministerens ambitioner så blev en lille smule konkrete, for det første vi fik at vide, var, at man ville gå videre end til 100 stoffer, at man ville gå i gang med at vurdere dem alle sammen.

Fint nok, men hvis man vurderer ud fra de kriterier, regeringen selv har opstillet i redegørelsen, og som er de i dag gældende kriterier, så er resultatet jo givet på forhånd, nemlig at når man har brugt nogle år på at kigge på alle tilsætningsstofferne, kommer man frem til, at de alle sammen skal være tilladte, fordi de jo er blevet tilladt én gang under de kriterier.

Så enten må vi altså have en målsætning på mere end 100 tal, hvis ministeren vil være mere ambitiøs, eller også må vi have et forslag til nye kriterier. Og det vil jeg meget gerne diskutere; vi skal bare have en konkret handlingsplan for, hvordan antallet af stoffer bliver drastisk nedsat.

Så er der to punkter, som ikke har været nævnt hidtil, og som jeg meget gerne vil bringe ind i debatten til sidst:

Med hensyn til spørgsmålet om hele vores internationale samarbejde i WTO og Codex Alimentarius på det her område er der i redegørelsen en meget udmærket formulering om, at her vil man styrke indsatsen. Og på grund af tidnød skal jeg nøjes med at sige, at jeg mener, det er meget væsentligt, at vi får styrket samarbejdet mellem ministeren og Folketinget med henblik på en aktiv og offensiv linje i forhandlingerne både i Codex og i WTO.

Og endelig er jeg glad for, at afsnittet om kvalitet og madkultur er kommet med, for det er et nyt område, som det er væsentligt at arbejde med, og her tror jeg vi i fællesskab skal forsøge at være kreative og få ideer til at udmønte forslagene.

Den fg. formand (Grete Schødt):

Hr. Bent Hindrup Andersen som ordfører.

Bent Hindrup Andersen (EL):

Jeg kunne godt tænke mig at få regeringens syn på, hvordan økologien er placeret i regeringens strategi for at sikre befolkningens sunde fødevarer og for at beskytte vandmiljøet og dyrevelfærden.

For som det jo meget ærligt står i indledningen af den fødevarerpolitiske redegørelse, er rammerne for, hvordan vi kan tillade os at beslutte at handle nationalt, utrolig stramme i EU og WTO, og derfor vil jeg spørge fødevarerministeren, om det så ikke er sådan, at den mest sikre strategi egentlig er omlægning til økologisk drift, hvor vi ikke har pesticidrester, hvor vi ikke bruger gensplejsning – for så er vi fri for den diskussion, selv om ministeren måske godt vil have nogen gensplejsning – hvor vi er fri for vækstoffremmerne, og hvor vi har optimal dyrevelfærd, i hvert fald mulighed for at have det, når reglerne bliver skærpet, osv.

For os i Enhedslisten at se har netop medlemskabet af EU og WTO gjort, at stort set den eneste sikre strategi at vælge er omlægning til økologisk drift, for alt det andet, som man vil forsøge – forbud og importstop og lignende – vil jo i sidste ende være tekniske handelshindringer i forhold til EU og WTO, når de først kommer op i omdrejninger, og derfor mener jeg, at en økologisk omlægning bliver et helt centralt element i strategien for en ordentlig fødevarerpolitik.

Og derfor er det lidt deprimerende, når jeg på bagsiden af det sidste nummer af Økologisk Jordbrug kan læse et citat fra fødevarerministeren, som i øvrigt ikke oprindelig er derfra, men fra Det Fri Aktuelt. Og for at det nu ikke bare skal være et citat af et citat osv., kunne jeg egentlig godt tænke mig, at ministeren her fra talerstolen sagde, hvordan ministerens opfattelse af økologi er, for det, der fremgår af det citat, er, at ministeren mener, at det er at snyde, hvis man siger, at man kan forestille sig hele Danmark omlagt til økologisk jordbrug.

At det er en illusion at forestille sig et totalt økologisk Danmark, er utrolig deprimerende at høre fra en minister, der samtidig meget ærligt har sagt, at vi stort set ikke kan bevæge os inden for rammerne af EU og WTO. Så jeg kunne godt tænke mig at vide, om ministeren kan bekræfte det udsagn og sige, hvad der ligger i det, og hvad der er grunden til den udtalelse.

For mig at se er det som sagt et centralt element, og derfor er det også et centralt element, at befolkningen har mulighed for at udøve et afgørende pres for økologiens gennemslagskraft. Og i den forbindelse er økologimærkerne, Ø-mærkerne, utrolig vigtige hjælpemidler, og dér vil jeg gerne sige, at jeg synes, der er en flot

placering af de nye økologimærker – altså de grønne nonfoodmærker og de blå fiskerimærker – i regeringens redegørelse. Og det er efter min opfattelse også en måde, hvorpå man kan få udvidet de områder, hvor det er vigtigt at få bekæmpet både pesticider og forskellige andre ting.

Når vi så kommer til kontrollen, er for mig at se den vigtigste kontrol egentlig forbrugernes, altså den direkte folkelige kontrol, og det vil sige den direkte folkelige mulighed for f.eks. at gøre noget så banalt som at gå direkte fra det lokale supermarked til fødevarerkontrollen med sine varer og sige: Hør, der er vist noget galt her!

Derfor bekymrer det mig, at regeringen laver en centralisering af fødevarerkontrollen, levnedsmiddelkontrollen.

Jeg vil gerne gentage mit spørgsmål fra før, som ministeren måske ikke hørte eller ikke havde tid til at svare på, og det er: Er ministeren bekendt med, at sammenslutningen af levnedsmiddelkontrollerne har udarbejdet et forslag til fælles retningslinjer for kintal, og at det har ligget meget længe i ministeriet, men at det i realiteten er blevet standset af De Samvirkende Købmændsforeninger i Danmark, Dansk Supermarked A/S og Fællesforeningen for Danske Brugsforeninger?

Man kan sagtens komme og sige, at der ikke er ensartet kontrol, hvis man ikke efterkommer levnedsmiddelkontrollerne egne forslag til at forsøge at lave en ensartet kontrol. Man kan jo bagefter komme og sige: Der er ikke nogen ensartet kontrol, derfor skal I lægges sammen eller flyttes, og vi skal have en ensartet statslig organisation. Jeg mener, at det er et forkert grundlag, hvis ikke ministeren er bekendt med disse ting, man træffer beslutningen på. Men det kan godt være, at det er egnet til et skriftligt spørgsmål, og så vil jeg vende tilbage til det.

Jeg ville gætte på, når det nu er en så central ting i den fødevarerpolitiske redegørelse, at ministeren også er bekendt med, at de lokale levnedsmiddelkontrollers sammenslutning f.eks. har forsøgt at lave fælles kintal. De vil også gerne gå videre til andre ting, for de vil gerne have et ensartet regelsæt, men det har ikke været muligt at få det etableret.

Den fg. formand (Grete Schødt):

Hr. Kristian Thulesen-Dahl som ordfører.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg skal indledningsvis beklage, at jeg på grund af møde andetsteds i huset ikke havde mulighed for at deltage i den første runde.

Jeg kan forstå, at der har været en meget livlig debat hernede om væsentlige dele af den fødevarepolitiske redegørelse, og vi vil selvfølgelig også gerne fra Dansk Folkepartis side give nogle bemærkninger til kende i forbindelse med redegørelsen.

Jeg vil allerførst sige, at der for os at se faktisk er mange udmærkede ting i redegørelsen. Den slår ned på nogle væsentlige områder, som er vigtige at beskæftige sig med, og den gør det på en på mange områder pragmatisk og god måde.

Danmark er et fødevareproducerende land, vi mener selv, at vi er et godt et, og der er vigtige eksportindtægter til Danmark at have in mente, når vi diskuterer fødevarepolitikken.

Det helt afgørende for Dansk Folkeparti er naturligvis, at vi tager udgangspunkt i, at vi skal have fødevarer af en meget høj kvalitet i Danmark, at vi skal have den høje kvalitet gennem forskning og gennem udvikling, og at vi naturligvis skal prøve at animere forbrugerne gennem oplysning og information til at vælge fødevarer af meget høj kvalitet, men at hovedprincippet naturligvis hele tiden skal være, at det er ved forbrugernes frie valg, vi prøver at forbedre kvaliteten fra producenterne.

Det er også derfor, at et af de helt væsentlige forhold for Dansk Folkeparti i den her forbindelse naturligvis er de mærkningskrav, der stilles. Vi er med på, at man generelt stiller meget skrappe mærkningskrav, så forbrugerne får gode valgmuligheder. Det er et hovedprincip for os i denne diskussion.

Så er der nogle enkelte elementer, som har været diskuteret på baggrund af redegørelsen. Blandt andet har diskussionen naturligvis bølget frem og tilbage om placeringen af levnedsmiddelkontrollen, og jeg skal med det samme sige, at vi fra Dansk Folkepartis side ønsker at medvirke i den fortsatte diskussion om det.

Da vi læste redegørelsen første gang, syntes vi bestemt og synes også i dag, at der er meget godt i den tankegang, som ligger i redegørelsen om, at man laver en regional statslig struktur på det her område.

Vi kan meget følge de tanker, der ligger i, at det ikke kan være placeringen af virksomhed i landet, der afgør, hvilken kontrol der finder sted, men at der skal være en ensartet kontrol,

og at der skal stilles de samme krav ud over landet. Derfor er vores udgangspunkt i den fortsatte diskussion, som vi også gerne vil indgå i om dette spørgsmål, at vi er meget positive over for den tankegang, der ligger i redegørelsen på det her punkt.

Selve diskussionen om demokratiet og om, hvilken instans der skal kontrollere, at denne kontrol finder sted, har jo også været givet til kende fra de forskellige partiers side. For vores vedkommende må vi sige, at der er visse steder i landet, hvor vi ikke giver så voldsomt meget for den kontrol, der er. Specielt med hensyn til de fælleskommunale selskaber rundtomkring kan man i høj grad diskutere, i hvor høj grad den kvalitet eller den demokratiske kontrol, der skal være, rent faktisk er der.

Det har selvfølgelig også affødt det forslag, der handler om, hvorvidt amterne skulle overtage det område. Det er for os at se ikke nogen god idé, og det er det ikke, fordi vi jo gerne vil have amterne nedlagt. Vi står os meget dårligt ved at lade amterne få stadig flere opgaver, samtidig med at vi forsøger at få en struktur frem i dette land, hvor vi kun har to administrative instanser over for borgerne i stedet for tre. Derfor er vi ikke meget for at placere nye opgaver hos amterne. Det vil gå imod vores bestræbelser på at få amterne nedlagt, og derfor er det for os en diskussion om, hvorvidt det skal være et kommunalt ansvar, eller det skal være et regionalt statsligt ansvar.

Jeg har her afslutningsvis et par kommentarer til nogle punkter i tilknytning til redegørelsen. Det første handler om dyrevelfærd. Vi er store tilhængere af, at man sætter fokus på dyrs velfærd. Vi har jo set, hvordan også regeringen har forsøgt på forskellige måder og ikke med alt for meget succes efter vores opfattelse at sætte fokus på dette spørgsmål. Det, der hele tiden er vigtigt, er, at forbrugerne er opmærksomme på, hvilken måde man behandler dyr på under opvækst og ved slagting.

Derfor er det igen et spørgsmål om, at vi selvfølgelig skal have oplysninger og information til forbrugerne, så forbrugerne kan vælge, og at vi derudover selvfølgelig også stiller lovgivningsmæssige krav. Vi har jo med glæde set den udvikling, der er sket, efter at briterne stiller skrappe krav osv. Det får også dansk landbrug til at tænke i retning af, hvordan man kan indrette sig mere fornuftigt i forhold til dyrevelfærd.

Så er der et punkt, som jeg efterlyser i redegørelsen. Det handler om konkurrencevilkårene for de fødevareproducerende erhverv. Jeg synes, der mangler nogle tanker. Det er faktisk dér, hvor vi synes, redegørelsen halter mest. Med hensyn til konkurrencevilkårene synes vi, at regeringen slet ikke tager hensyn nok til de omkostninger, man vælter over på de fødevareproducerende erhverv. Vi så gerne, at regeringen i langt højere grad var opmærksom på, hvad det er for nogle omkostninger, man vælter over. Uanset om det er i de forhandlinger, der pågår i denne tid, eller det er i fødevaredegrelsen, synes vi, regeringen er for lidt opmærksom på det her punkt.

Alt i alt er konklusionen fra vores side, at vi ser meget positivt i redegørelsen, at vi har nogle få punkter, hvor vi synes, den halter, og hvor vi kunne efterlyse nogle andre bemærkninger i redegørelsen, og at vi omkring kontrollen af levnedsmiddelkontrollen gerne vil ind i en fortsat diskussion med regeringen om, hvor det mest hensigtsmæssige sted er at få placeret levnedsmiddelkontrollen.

Fødevareministeren (Henrik Dam Kristensen): Først vil jeg sige, at jeg var meget, meget glad ved det svar, jeg fik på mit direkte spørgsmål fra hr. Jens Vibjerg. Jeg synes, det helt klart anskueliggjorde nogle af de pointer, jeg har haft i den diskussion. Det kan vi vende tilbage til.

Til hr. Jørn Jespersen vil jeg sige, at jeg tror, vi skal hjem og læse ATV-rapporten igen. Jeg læser ikke ATV-rapporten – det ligger lidt tilbage, det indrømmer jeg – som en anbefaling af, at det skulle forankres i kommunerne. Hr. Jørn Jespersen læser den og husker den som en anbefaling af, at der skulle være væsentlig færre enheder. At der ligefrem var en kommunal hæftelse på anbefalingerne, er jeg nu ikke helt sikker på, men jeg tror, jeg vil gå hjem og læse den en gang til.

Så er jeg enig i, at man ikke kan sige, at Danmark er ens, men jeg synes, der må være et forbrugerkrav på, at man får et svar, hvad enten man spørger i Skagen eller Gedser eller Hillerød, som tager udgangspunkt i det samme faglige fundament. Jeg synes, at de krav, der skal til, og som bliver stillet, hvis man er bager, hvad enten det er i det midtjyske, eller det er på Fyn, eller det er på Sjælland, må være nogenlunde ens. Sådan gælder det også for virksomheder. Jeg tror, at man bliver nødt til at komme til den erkendelse.

Der er noget, som vi ikke har været så meget inde på, det, vi i fagsprog kalder den horisontale kontrol af vores fødevarer. Hvis det er sådan, at vi skal kunne matche nogle af de få, men meget store virksomheder, som vi har på området, tror jeg, at det kræver en meget høj ekspertise. Vi har ikke ret mange slagterier tilbage, vi har ikke ret mange mejerier, vi har ikke ret mange bryggerier osv. Det kræver en meget høj ekspertise.

Må jeg godt sige til hr. Jørn Jespersen, der næsten får det til at lyde, som om der kun kan komme ideer og tanker fra fødevareministeren, hvis kontrollen er statslig: Det var jo ikke en fair argumentation. Jeg prøvede indledningsvis at sige, at fødevaredebatten er blevet en stor, bred debat, hvor der deltager utrolig mange aktører. Det er der næsten ikke nogen der glæder sig mere over end jeg. Jeg er ret sikker på, at uanset hvilken kontrolmodel vi i øvrigt måtte vælge, ville dette område florere med tanker og ideer og inspiration.

Om miljøkontrollen siger regeringen forholdsvis klart, at vi ikke har gjort vores stilling op endnu. Vi konstaterer – hvad også andre har gjort – at der er et problem på dette område, hvis den model, som vi har foreslået, bliver til realiteter. Det må så danne baggrund for en særskilt diskussion imellem regeringen og de kommunale partnere, og det tilkendegiver vi så at vi vil.

Med hensyn til tilsætningsstoffer, kriterier osv. tror jeg, at kimen er lagt til nogle spændende diskussioner. Jeg deltager utrolig gerne i dem. Der skal ingen tvivl være om, at regeringen også på det område er ambitiøs.

Så skal jeg slutte med at sige, at jeg er enig i det internationale aspekt både i forhold til, at vi har en god og forpligtende dialog imellem regeringen og Folketinget, og at vi virkelig forstår, at det er nu i de kommende måneder, i de kommende år, at slaget står, ikke mindst i forhold til Codex Alimentarius. Nogle af de aftaler, som vi skal til at genforhandle internationalt, er utrolig vigtige.

Jeg synes godt, vi kan tillade os at være glade, når det er sådan, at tingene går den rigtige vej. De principper, der ligger til grund for horonafgørelsen omkring nærhedsprincippet og tilladelsen til, at et land kan have et højere beskyttelsesniveau, er jo nærmest vand på dansk mølle. Det synes jeg er flot og rigtigt.

Der er også et andet spændende moment i dommen, som måske ikke har været så meget

fremme endnu, og det er, at den, der anklager, ikke kan nøjes med at sende et postkort, men skal dokumentere det. Det er bl.a. en del af de problemer, vi har haft i forhold til USA, hvor vi ikke har kunnet få undersøgelsesresultater omkring hormoner osv. fra dem. Det er et lidt overset aspekt i dommen, som faktisk er lidt interessant.

Til hr. Bent Hindrup Andersen vil jeg sige: Det er jo tilladt i Folketinget at være uenig. Sådan kan det jo være en gang imellem, men når jeg så hører hr. Bent Hindrup Andersen, må jeg alligevel sige: Hvor uenige er vi? Jeg synes næsten ikke, jeg har bestilt andet siden dag ét at gøre noget for økologien.

Jeg husker næsten ikke en måned, hvor der ikke er sket et eller andet på det økologiske område, i øvrigt temmelig ofte i godt samarbejde med hr. Bent Hindrup Andersen. Jeg synes, det er i god vækst. Dér, hvor vi så, jeg vil ikke sige er uenige, men i hvert fald har en klart forskellig opfattelse af det, er, at jeg ikke mener, at man skal sætse hundrede procent økologisk. For mig er det en frivillig afgørelse, om man vil lægge om eller ej.

Jeg vil gerne give gode muligheder for at gøre det, men hvis jeg kunne bruge alle mine kræfter på den procentdel, der inden for en overskuelig fremtid i virkelighedens verden kunne blive økologisk, synes jeg, at jeg ville forsømme det store, brede område og at få gjort noget ved det i forhold til miljø og alle de andre ting, som vi diskuterer. Så det er måske nok mest en temperamentsforskel på, hvad vi anser for at være realistisk.

Hr. Bent Hindrup Andersens argumentation var, at med den model, der nu lå på bordet fra regeringens side – sådan måtte jeg forstå det – ville man fjerne forbrugernes nærhed. Jamen dér må jeg kun gøre hr. Bent Hindrup Andersen opmærksom på, at uanset hvem der har givet indspark i denne debat, så ligger videnscentre – hvis vi skal betegne dem sådan – på et antal imellem 10 og 14. Det er der altså meget bred enighed om.

Jeg tror i øvrigt, at det var hr. Jørn Jespersen, som sagde: Når man har sådan et center, betyder det jo ikke, at der ikke kan være satellitter eller aktiviteter derude, hvor befolkningen er. Og jeg tror, jeg selv sagde meget præcist: Fødevarerne skal jo kontrolleres dér, hvor de er. Fisken skal kontrolleres dér, hvor den kommer i land osv. Så det tror jeg også er noget vi kan lave nogle ordentlige pragmatiske løsninger på.

Lad mig sige til hr. Bent Hindrup Andersen: Jeg kender ganske enkelt ikke de regler. Jeg kender godt LMK'ernes forslag – selvfølgelig gør jeg det – men reglerne om kintal, som hr. Bent Hindrup Andersen hentyder til, kender jeg ganske enkelt ikke. Men jeg kan sige helt klart og tydeligt, at jeg har i hvert fald aldrig ladet mig stoppe af Dansk Supermarked eller FDB i forhold til en sådan debat.

Hr. Kristian Thulesen Dahl skal jeg bare give et par enkelte kommentarer og sige, at det dér med forbrugernes frie valg er jeg som princip enig i, men det er ud fra så højt et minimumsniveau som overhovedet muligt. Det er ikke et frit valg til at kunne få det i fødevarerne, som man vil. At vi derefter ikke skal ensrette og bestemme, hvad forbrugerne skal købe, er jeg fuldstændig enig i, men vi skal have sunde fødevarer på så højt et niveau som overhovedet muligt.

Og så lige et par enkelte ord om konkurrencen: Jeg tror faktisk, det er sådan, at både dansk landbrug og dansk fiskeri og dansk fødevarerindustri har en gunstig konkurrencesituation. Det er lidt for enøjet, når man en gang imellem kun kigger på nogle skatteprocenter eller på nogle andre dele. Det er jo summen af konkurrencevilkårene, som er interessant. Her skal man have de store midler, der bliver brugt til forskning og produktudvikling med; her skal man have hele vores infrastruktur med; her skal man have vore konsulentordninger med. Der er faktisk mange ting, som tæller på plussiden, men som vi ikke så tit hører noget om fra disse erhverv.

Jeg tror, hvis man vil give det en ærlig vurdering og kigger på, hvad en produceret enhed i Danmark koster i forhold til, hvad den koster i en række andre lande, som vi sammenligner os med, så står det ikke så dårligt til endda.

Hermed sluttede forhandlingen.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 149: Forslag til lov om ændring af adoptionsloven. (International adoption).
Af justitsministeren (Frank Jensen).
(Fremsat 17/12 97).